

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลรัตน์ หล้าสว่างษ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528.
- กฤษดา กรุดทอง. การวิจัยเชิงอนาคต. วารสารการวิจัยเพื่อการพัฒนา 3(2530): 12-18.
- การฝึกหัดครู, กรม. การอนุปริญญาและประวัติการฝึกหัดครูอนุปริญญาในประเทศไทย. พระนคร:
วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2508.
- กิริติ ศรีวิเชียร. ชั้นวางแผนเพื่อประเมิน. วารสารมิตรครู 26(พฤษภาคม 2527): 48-52.
- เกษม บุญอ่อน. เดลฟาย: เทคนิคการวิจัย. ครูปริทัศน์ 4(ตุลาคม 2522): 26-28.
- โกวิท ประวาลพฤกษ์ และนิศสา ภัสสรศิริ. การศึกษาสภาพการอบรมในศูนย์เด็กปฐมวัย.
กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีเดชา, 2528.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การจัดประสบการณ์ขั้นเด็กเล็กและการศึกษา
ดูงาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.
- _____ . แนวการจัดโรงเรียนอนุบาล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร:
เอราวัณการพิมพ์, 2526.
- _____ . แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534). กรุงเทพมหานคร:
ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2529.
- _____ . การวิเคราะห์ต้นทุนและการคิดประมาณจำนวนนักเรียน จำนวนครู และต้นทุน ในการจัดการ
ศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2530.
- _____ . การวิวัฒนาการแผนการศึกษาแห่งชาติอดีต-ปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสำส้น
การพิมพ์, 2520.
- _____ . การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม: รายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูป
การศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์กลางทหารราบ, 2518.
- _____ . เด็กก่อนวัยเรียนกับการเรียนรู้อื่นๆ: ทฤษฎีและหลักการสำคัญบางประการ. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2522.
- _____ . นโยบายและแผนพัฒนาเด็กกระยะยาว 2522. กรุงเทพมหานคร: มงคลการพิมพ์, 2523.

- ____. ร่าง วัตถุประสงค์ นโยบาย และมาตรการในการพัฒนาการศึกษา ระดับก่อนประถมและประถมศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7. (2533-2539).
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2531. (อัคราเนนา)
- ____. สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมและประถมศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2533. (อัคราเนนา)
- คหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, สماعيل. ครอบครัวสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิบูลย์กิจ, 2518.
- จินตนา หมูผึ้ง. อนุบาลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์อักษรการพิมพ์, 2525.
- จุมพล พุทธิกรวิชวิน. เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR. วารสารวิจัยการศึกษา 10 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2530): 23-24.
- ____. การวิจัยอนาคต. วารสารวิจัยวิทยาการวิจัย 1,1 (มกราคม-เมษายน 2529)
: 22-24.
- ____. อนาคตศึกษาและการวิจัยอนาคต. รัฐสภาสาร 30,7 (กรกฎาคม 2525):
66-70.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. การวางแผนการศึกษา. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 12 (เมษายน-พฤษภาคม 2525): ก.
- ฉวีวรรณ จึงเจริญ. เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน เล่ม 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2528.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง, รัตนา ตุงสวัสดิ์ และประภาศรี สีหอำไพ. แนวโน้มการศึกษาในระบบโรงเรียนในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 และ 7 คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ชลอ ธรรมศิริ. การแก้ปัญหาการประเมินผลการฝึกอบรม เอกสารสัมมนาหมายเลข 9. ใน ปัญหาและการบริหารงานฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ลาดพร้าว, 2520.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- ณัฐรา แก้วสุวรรณ. พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย: เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนอนุบาลและศูนย์เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. จิตวิทยาจริยธรรม และจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

ดิลก บุญเรืองรอด. การวิจัยอนาคตทางการศึกษา. วารสารการวิจัยเพื่อการพัฒนา 3(2530):

19-37

ดำรงราชานุภาพ, กรมพระยา. ความทรงจำ. พระนคร: โรงพิมพ์เจริญธรรม, 2494.

เทียนฉาย กิระนันท์. การวิจัยเพื่ออนาคต. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

_____. กลยุทธ์หมายเลข 1 แห่งการพัฒนาระบบการมัธยมศึกษาและสังคม วิถีใหม่ในการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

นวลศิริ เปาโลहित, จันทมาศ ปรีชยานุช และอรทัย ชื่นมณชัย. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รัตนธาร, 2520.

นาคยา ปลื้มชานนท์. อนาคตศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเคชั่นสตรี, 2526.

นิภา แก้วศรีงาม. เอกสารประกอบการบรรยายนโยบายในการอบรมผู้ปกครอง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525.

นิภา ทองไทย. หลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนสำหรับพ่อแม่ในชุมชนเกษตรกรรมชนบท. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

บุญนำ แก้วปิ่นทอง. พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนปฐมวัย: เปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

บุญเยี่ยม จิตรดอน. คู่มือครูเด็กก่อนก่อนเกณฑ์บังคับ. กรุงเทพมหานคร: สามเจริญพานิช, 2520.

เบญจา แสงมลิ และคนอื่น ๆ. วิชาอนุบาลและเด็กเล็ก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2522.

ประคอง กรรณสูต. สถิติประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2529.

ประชาสังเคราะห์, กรม. เด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2524.

ประดิษฐ์ อูปรมย์. การพัฒนาพฤติกรรมเด็กปฐมวัย. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรม การสอนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 6. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2524.

ประยูร ศรีประสาธน์. เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 14(เมษายน-พฤษภาคม 2523): 50.

- แผนนโยบายการจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา. วารสารการศึกษาผู้ใหญ่
16(กรกฎาคม-สิงหาคม 2522): 19.
- ปราณี อัมพรสินธุ์. วิวัฒนาการของการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- ผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, สมาคม. การปฏิรูปการศึกษา รายงานของคณะกรรมการ
วางพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พัฒนาพานิช, 2518.
- พทษา สายหู. โลกสมมติ กรุงเทพมหานคร: สิกษิตสยาม, 2516.
- พัฒนา ชัชพงศ์. การเร่งสอน เร่งเรียน เป็นวิธีพัฒนาให้เด็กเก่งไขหรือไม. ใน การอบรมครู
ชั้นเด็กเล็กสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ระหว่างวันที่ 4-6 มิถุนายน
2530 ณ โรงเรียนอนุบาลสามเสน, 2530. (อัดสำเนา)
- พัฒนาชุมชน, กรม. แนวทางการดำเนินงาน พัฒนาเด็กในความรับผิดชอบของกรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพมหานคร: กรมการพัฒนาชุมชน, 2533. (อัดสำเนา)
- มนูญ วัฒนโกเมธ. โรงเรียนเด็ก. วารสารความรู้คือประทีป(2/2521): 23-24.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. เด็กก่อนวัยเรียน นนทบุรี: ม.ป.ป., 2524.
- ยูนิเซฟ, องค์การ. การประชุมสุดยอดระดับโลกเพื่อเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานโครงการ
ประจำประเทศไทย, 2533.
- ราตี ทองสวัสดิ์. เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร: เจริญผลการพิมพ์, 2526.
- ราตี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ. เอกสารชุดอบรม หน่วยที่ 6 การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก
และการศึกษาดูงาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529. ก.
- คู่มือการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์อักษรไทย, 2529. ข.
- คู่มืออบรมครูเด็กเล็ก-อนุบาลชั้นบท โครงการพัฒนาบุคลากรการศึกษา
ระดับก่อนประถมศึกษา ม.ป.ท.: ม.ป.ป. (อัดสำเนา)
- วรภรณ์ รักวิชัย. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527.
- วัชรินทร์ จำปี. คลื่นลูกใหม่ในการฝึกอบรม. วารสารการศึกษานอกโรงเรียน 23(กุมภาพันธ์-
มีนาคม 2529): 7-15.

- วิชาการ, กรม. รายงานการศึกษา พ.ศ. 2485-2497 และสถิติการศึกษา 12 ปี. พระนคร: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2499.
- _____. รายงานวิจัยการวิเคราะห์ แนวทางการจัดการศึกษาระดับอนุบาล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- วิลาส สิงห์ชัย. การประเมินผลการฝึกอบรม เอกสารสัมมนา ฉบับที่ 8. ใน ปัญหาและการบริหารงานฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สภาลาดพร้าว, 2520.
- ศิริรักษ์ พ่วงพรพิทักษ์, ทรรศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพอนามัยไทยต่อการจัดประสบการณ์ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2534. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒราชวิทยาลัย, 2527.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล, 2530.
- ศรีธัญย์ ดำริสุข. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, 2525.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐาน โรงเรียนอนุบาลเอกชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2531. (อัดสำเนา)
- _____. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435-2507. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507.
- _____. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ, 2520.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534). กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2529.
- ศรีสกุล จารุจินดา. พัฒนาคน พัฒนาชาติ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตีพิมพ์เคซีเอ็น, 2528.
- ส. วาสนา ประवालพฤษ์. การประเมินผลในระดับอนุบาล. วารสารศึกษาศาสตร์ (กันยายน-ธันวาคม 2518): 9 - 18 .
- ส.ส.ว. นามแฝง. แนวโน้มการวิจัยสู่ออนาคต. บ้านไม้รัฐโรย 3,12(มกราคม 2531): 74-78.
- สมบูรณ์ ดันยะ. มารู้จัก Delphi Technique กันเถอะ. วารสารวัดผลการศึกษา 3(มกราคม-เมษายน 2524): 11.
- สามัญศึกษา, กรม. แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 พุทธศักราช 2522. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2522.
- ลีปพนธ์ เกตุทัต และนิตยา ภัสสรศิริ. แนวโน้มการจัดการศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2524. (อัดสำเนา)

- _____ . แนวโน้มการจัดการศึกษาแก่เด็กก่อนประถมศึกษา. ใน เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน เล่ม 2.
กรุงเทพฯ: พิมพ์ที่โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2526.
- สุชา จันทรเฒ และสุรางค์ จันทรเฒ. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- _____ . จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2520.
- สุณีย์ ชีรดากร. จิตวิทยาพัฒนาการ. นนทบุรี: โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2523.
- สมน อมรวิวัฒน์ และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องความคิดและภูมิปัญญาไทย ด้านการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. การศึกษาก่อนวัย สมควรแก่การลงทุนหรือไม่. วารสารวิชาจารย์
5(เมษายน 2530): 22-25.
- สุวรรณ เขียวรัตนพงศ์. การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 19(ธันวาคม-
มกราคม 2528): 70.
- เสฐียรโกเศศ. อัตชีวประวัติ พระยาอนุชานราชชน. พระนคร: ห้างหุ้นส่วนศิwap, 2512.
- _____ . ชีวิตชาวไทยสมัยก่อนและการศึกษาเรื่องประเพณี. พระนคร: สำนักพิมพ์คลังวิทยา,
2515.
- อภิษ จันทวิมล. การศึกษานูบาล. พระนคร: สมาคมนูบาลแห่งประเทศไทย, 2508.
- อารี รังสินันท์. การสังเกตและฝึกงานพฤติกรรมเด็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬินไทย, 2524.
- _____ . รวมบทความการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- เอกวิทย์ ฌ กลาง. การมองภาพการศึกษาของไทยในอนาคต. ใน 200 ปีของการศึกษาไทย.
กรุงเทพฯ: คุรุสภา, 2526.
- _____ . แผนการศึกษาชาติ 2520 ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาก่อนประถมศึกษา. ใน
บรรยายพิเศษ ๗ ศูนย์วัสดุการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 1 สิงหาคม 2520,
(อัดสำเนา)
- อ่าวไพ สุจริตกุล และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักการและวิธีการอบรมเลี้ยงดู
เด็กตามวิถีชีวิตไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ภาษาอังกฤษ

- Blankenship, Alden H Gunning, John T. and Welfe, Joesephine B. Gary.
A Kindergarten Guide. Gary, Indiana: Gary Public School, 1950.
- Bloom B.S. Stability and Chance in Human Characteristics. New York:
 John Wiley and Son, 1964.
- Carter V.Good. Dictionary of Education. New York: McGraw-Hill Book
 co., Inc., 1945.
- Diane E. Papalia & Sally Wenkos olds. A Child World: Infancy Through
 Adolescence. New York: McGraw-Hill Book Co., 1975.
- Donella H. Meadow. The Limits to Growth. New York: The New American
 Library, 1972.
- Elizabeth B. Hurlock. Developmental Psychology. New York: McGraw-Hill
 Book Co., 1959.
- _____. Child Development. McGraw-Hill Book Co., Inc.,
 1978.
- Erikson E.H. Childhood and Society. New York: W.W. Nortan and Co.,1950.
- _____. Identity and the life cycle: selected papers. Psychological
 issues Monographs, Vol.1 New York: international University Press,
 1967.
- Fuller, Elizabeth Mechem. About the Kindergarten. Washington D.C., Herper,
 1961.
- G. Terry Page & JB Thomas with AR Marshall. International Dictionary of
 Education. Nichols Publishing Company, 1977.
- Hefferman, Helen. Guiding the Young Child Kindergarten to Grade Three.
 Boston: D.C. Health, n.d.
- Horace B. English and AVA Champrey English. A Comprehensive Dictionary of
 Psychological and Psychoanalytic Terms. New York: David Mckay Co.,
 1958.

- Joe L. Frost. Early Childhood Education Rediscovered. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1977.
- Koontz, H. and O'Donnell, C. Principle of Management. New York: McGraw-Hill, 1960.
- Richard C. Spinthall, Education Psychology A Development Approach. Minnesota: Addison-Wesley Publishing Company, 1974.
- Sigmund Freud. An Outline of Psychoanalysis. New York: W.W. Norton & Co., 1949.
- The World Book Encyclopedia J-K Val. 11, Chicago, World Book-Childcraft International, 1980.
- UNESCO. Economic and Social Aspects of Educational Planning. Netherland: UNESCO, 1964.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่เสนอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย

ชื่อ	ตำแหน่งในขณะทำวิจัย
1. ดร. รุ่ง แก้วแดง	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. ดร. อรุณ ปรีดีดิถัก	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
3. ดร. พนม พงษ์ไพบูลย์	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
4. ดร. สุวัฒน์ วุฒิเมธี	อธิบดีกรมการพัฒนารัฐบาล
5. นางสมศรี กันธมาลา	อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์
6. ดร. กมล ภู่อะเสวีรัฐ	รองเลขาธิการคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ
7. ศาสตราจารย์ ดร.อารี สัมหลวี	ข้าราชการบำนาญ อดีตหัวหน้าภาควิชา หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
8. รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์	รองศาสตราจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนัส บณีสวัสดิ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10. นางสาวชมพู่ โปษกะบุตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลชลบุรี
11. นางสาวราศี ทองสวัสดิ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านปฐมวัยศึกษา
ที่ได้รับการเสนอชื่อจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ	ตำแหน่งในขณะทำวิจัย
1. ดร. สุวัฒน์ วุฒิเมธี	อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กรรมการพัฒนาสังคมของสภาพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สภาสังคมสงเคราะห์ และเอกลักษณ์ไทย
2. นายปรุง พวงนิตดา	ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
3. นางสาวเสาวภาศย์ ศุภนิติย์	ผู้อำนวยการกองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย
4. นางสาวเดือนเพ็ญ สัมพะฤกษ์	ผู้อำนวยการกองพัฒนาสตรีและเด็ก กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
5. นายแสวง ปิ่นมณี	ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

6. นางฉวีวรรณ จิงเจริญ
หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู
กระทรวงศึกษาธิการ
7. คุณหญิงเบญจา แสงมณี
ข้าราชการบำนาญ
ที่ปรึกษาโครงการการศึกษา
ได้ระดับก่อนวัยเรียน สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ นายกสมาคมเด็กนานาชาติ
สาขาประเทศไทย
8. นางบุญเยี่ยม จิตรดอน
ข้าราชการบำนาญ
อุปนายกสมาคม ACEIT
Association For Childhood
Education International of Thailand
การศึกษาสำหรับเด็กนานาชาติ สาขาประเทศไทย
9. นางสาวราศี ทองสวัสดิ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ
10. นางสาวชिरา วงศ์วอนแสง
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ
กองพัฒนาสตรีและเด็ก กรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย
11. นางนงเยาว์ แข่งเพ็ญนท
หัวหน้างานส่งเสริมการจัดการศึกษา
ระดับก่อนประถมศึกษา กองวิชาการ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ

12. นางสาวผ่องพรรณ เอกอาวุธ นักวิชาการศึกษา 6 กองวิชาการ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ
13. ศาสตราจารย์ ดร.จรรยา สุวรรณทัต ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของทบวงมหาวิทยาลัย
กรรมการสภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่ปรึกษาองค์การส่งเสริมเด็ก Red Berna
14. ศาสตราจารย์แพทย์หญิงชนิภา ตูจันดา ศาสตราจารย์ประจำภาควิชากุมารเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ทำรายการวิทยุและโทรทัศน์เกี่ยวกับสุขภาพเด็ก
15. ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
16. รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา ภัสสรศิริ รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ผู้อำนวยการโครงการวิจัยเรื่อง
"การศึกษาคุณภาพชีวิตของเด็กไทย"
17. รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

18. รองศาสตราจารย์ผู้สื กุณอินทร์ รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
19. รองศาสตราจารย์วราภรณ์ รักวิจิตร ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉันทนา ภาคบังกช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ตอบรอบที่ 1)
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนัส สุข บณส์สวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หัวหน้าหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ คุรุรัตน์ หัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร นักวิจัย ด้านการศึกษาปฐมวัย โดยร่วมงานกับภาครัฐและเอกชน
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารมณ สุวรรณपाल ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้ประสานงานและหัวหน้าโครงการฝึกอบรมครู และผู้เกี่ยวข้องกับ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

24. ดร. พัฒนา ชัยพงษ์

อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

(ตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 และรอบที่ 2)

25. ดร. วรนาท รักสกุลไทย

ผู้อำนวยการแผนกอนุบาลโรงเรียนเอกชน

(เกษมพิทยา) กรุงเทพมหานคร

กรรมการสมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย

26. ดร. อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร

อาจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

(สำเนา)

ที่ ทม 0309/15653

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤศจิกายน 2533

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน

เนื่องด้วย นางสาว เหมื่อนมณฑลกุล นิสิตชั้นปริญญาโท บัณฑิต ภาควิชาการประถมศึกษา
กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา
ของไทยในปีพุทธศักราช 2544" โดยมี ศาสตราจารย์ อ่ำไพ สุจริตกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ในการนี้ นิสิตขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิด รอบที่ 1

จึงเรียนมาขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาตอบแบบสอบถามดังกล่าว
เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2150871-3 ต่อ 3530

แบบสอบถามรอบที่ 1

เรื่อง แนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับปฐมศึกษาของไทย

ในปีพุทธศักราช 2544

คำชี้แจงแบบสอบถามรอบที่ 1

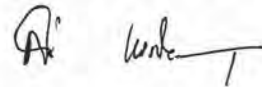
การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อระดมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านปฐมวัยศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จะทำให้ทราบแนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทย ในปีพุทธศักราช 2544 ให้แก่เด็กแรกเกิด - 6 ปี อันจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) ในการรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญเพื่อจะทราบหรือคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคตสำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยจะถามความคิดเห็นจากท่าน 3 ครั้งด้วยกัน ครั้งแรกมีจุดมุ่งหมายที่จะให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคตของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา ในปีพุทธศักราช 2544 ซึ่งอาจจะทำให้ท่านต้องเสียเวลาไปบ้าง แต่ในครั้งที่ 2 และ 3 การตอบจะใช้เวลาไม่มากนัก เพราะจะมีแต่การกาเครื่องหมายให้น้ำหนักข้อความตามความคิดเห็นเท่านั้น และเพื่อความเที่ยงตรงของการวิจัย ช่วงระยะเวลาการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 ควรเป็นระยะเวลาที่ไม่ห่างกันมากนัก ดังนั้นจึงขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 นี้ ภายใน 1 สัปดาห์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามครบทั้ง 3 ครั้ง ความคิดเห็นของท่านจะไม่ถูกนำไปเปิดเผยเป็นส่วนตัว แต่จะเป็นข้อมูลที่ใช้พิจารณาร่วมกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ เพื่อหาความสอดคล้องกันและแปลผลเป็นความเห็นสอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ การมีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามครบทั้ง 3 ครั้ง มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของการวิจัยครั้งนี้ เมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยแล้วผู้วิจัยจะส่งรายงานผลการวิจัยที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือมาให้ท่านทราบ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นางสาวลิ เหมือนนางคลกุล)

ผู้วิจัย

แบบสอบถามรอบที่ 1

นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทย

เนื่องจากการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาเบื้องต้น ที่มีความสำคัญต่อชีวิตในอนาคตของเด็กซึ่งมีผลการศึกษาค้นคว้ามากมายที่สนับสนุนซึ่งกันว่า การพัฒนาคุณภาพของประชากรจำเป็นต้องเน้นการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กตั้งแต่แรกเกิด จนถึง 6 ปี ทั้งนี้เพราะช่วงอายุดังกล่าว เป็นช่วงวิกฤตของชีวิตมนุษย์ ผลของการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับจะมีอิทธิพลต่อการวางรากฐานของการพัฒนาทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ

นโยบายในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทย แต่เดิมนั้นมิได้กำหนดไว้อย่างเป็นทางการ การจัดการศึกษาปฐมวัยมีการสอนชั้นเตรียมประถมอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาโดยทั่วไปเป็นการเตรียมเด็กเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาแบบจัดกันเอง ต่อมาในระยะหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้มีบุคคลสำคัญและนักการเมืองเล็งเห็นความสำคัญของเด็กก่อนเกณฑ์ภาคบังคับโดยคำนึงถึงเด็กที่อยู่ในวัย 3-7 ขวบ ได้กำหนดให้มีชั้นมูลศึกษาในแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2479 และได้เปิดโรงเรียนอนุบาลแห่งแรกของรัฐ คือโรงเรียนละอออุทิศใน พ.ศ. 2483 และมีนโยบายขยายโรงเรียนอนุบาลออกไปยังต่างจังหวัด จังหวัดละ 1 โรงเรียน เพื่อให้เป็นตัวอย่างด้านการเรียนการสอนแก่โรงเรียนประชาบาลและเทศบาล เมื่อประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2494 ได้กำหนดการศึกษาอนุบาลไว้เป็นการศึกษาระดับหนึ่ง โรงเรียนอนุบาลได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป บิดามารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน แต่รัฐมีงบประมาณจำกัดไม่สามารถจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ดังนั้น ใน พ.ศ. 2495 กระทรวงศึกษาธิการจึงให้เปิดชั้นเด็กเล็กขึ้นในโรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนประชาบาล กำหนดหลักสูตร 1 ปี แต่ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชนอีก ในปี พ.ศ. 2497-2499 กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายที่จะให้เอกชนช่วยจัดการศึกษาในระดับนี้ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐ โดยหลักการมุ่งให้การอบรมนิสัยและฝึกประสาทไว้มาก่อนที่จะรับการศึกษาชั้นประถมศึกษาต่อไป แต่ในทางปฏิบัติจริงปรากฏว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชนส่วนมากมุ่งสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้ ต่อมาได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปี พ.ศ. 2503 และ 2520 นอกจากนี้มีแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติอีก 4 ฉบับ คือ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524)

ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) และฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ซึ่งนโยบายการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของรัฐในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) รัฐมุ่งที่จะปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลของรัฐให้ดีขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างแก่เอกชนและเปิดขยายโรงเรียนอนุบาลของรัฐขึ้นในทุกจังหวัด ๆ ละ 1 โรงเรียน แต่การจัดการศึกษาในระดับนี้ยังอยู่ในขอบเขตจำกัดและไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ดังนั้นในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) รัฐจึงมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยจัดการศึกษาก่อนภาคบังคับหรือระดับปฐมวัย ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐโดยเฉพาะในชุมชนเมืองและชุมชนแออัดหรือหนาแน่นทั้งนี้ให้เป็นไปตามความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น โดยรัฐจะไม่เข้าไปดำเนินการเองทำให้มีโรงเรียนเอกชนและศูนย์พัฒนาเด็กเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่ขณะเดียวกันพบว่าผู้ปกครองที่ยากจนขาดโอกาสที่จะส่งลูกเข้าเรียน ต่อมาในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) รัฐยังคงมีนโยบายให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งปรากฏอยู่ในรูปของการที่จะสนับสนุนให้ชุมชนได้มีส่วนแบ่งเบาภาระของรัฐในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน และมุ่งเน้นให้มีการกระจายไปยังชนบทและท้องถิ่นห่างไกลโดยส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐเปิดสอนชั้นเด็กเล็กขึ้นในเขตชุมชนแออัดเขตทุรกันดาร เขตพื้นที่ยากจน และเขตที่มีปัญหาทางภาษาถิ่น แม้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) รัฐยังคงให้ความสำคัญที่จะให้มีการยกระดับมาตรฐานทางคุณภาพการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น ให้มีการขยายครอบคลุมทั้งในเขตภูมิภาค และในเขตพื้นที่ชนบท โดยมีแนวทางพัฒนาทั้งรูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ให้เหมาะสมกับสภาพสังคม จัดบริการเตรียมความพร้อมและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสถานศึกษาระดับปฐมวัยทั้งด้านครูผู้สอน ผู้ดูแลเด็กและสถานที่ มุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการจัดในภูมิภาคให้ทัดเทียมกับในเมืองที่มีความเจริญ

จากสรุปผลการพัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามแนวนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2531 เอกสารอัดสำเนา) และตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2531 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ตั้งแต่วัยแรกเกิดจนกระทั่งก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาให้กว้างขวางมากขึ้น โดยพิจารณาผลการดำเนินงานในปี 2531 ตามแนวนโยบายเป็น 2 กลุ่ม คือ การจัดบริการเพื่อพัฒนาเด็กกลุ่มอายุ 0-3 ปี และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กกลุ่มอายุ 4-6 ปี พบว่า การจัดบริการเลี้ยงดูเด็กกลุ่มอายุ 0-3 ปี โดยมีการจัดบริการให้การศึกษาแก่พ่อแม่ในเรื่องการเลี้ยงดูเด็ก

และการจัดบริการเลี้ยงดูเด็กของหน่วยงานต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.45 ของประชากรกลุ่มอายุต่ำกว่า 3 ปี และคิดเป็นร้อยละ 8.94 ของประชากรกลุ่มอายุ 3 ปี

ส่วนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กกลุ่มอายุ 4-6 ปี พิจารณาแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ เด็กกลุ่มอายุ 4-5 ปี จัดได้คิดเป็นร้อยละ 43.64 ของประชากรกลุ่มอายุ 4-5 ปี และเด็กกลุ่มอายุมากกว่า 5-6 ปี จัดได้คิดเป็นร้อยละ 23.30 ของประชากรกลุ่มนี้ เนื่องจากได้มีเด็กอายุ 6 ปี เข้าไปเรียนในชั้นประถมปีที่ 1 แล้ว คิดเป็นร้อยละ 52.52 ของเด็กกลุ่มนี้

เมื่อพิจารณาถึงปริมาณเด็กที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับนี้ในปี 2532 แล้วจะเห็นได้ว่ามีเด็กอยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมากที่สุดถึงร้อยละ 59.6 รองลงมาอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ร้อยละ 21.8 กรมการพัฒนาชุมชนร้อยละ 7.2 สำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่นร้อยละ 2.1 และหน่วยงานอื่น ๆ ระหว่างร้อยละ 0.03-1.1 แม้จะมีการขยายบริการให้แก่เด็กกลุ่มอายุ 3-5 ปี มากขึ้นกว่าเดิม แต่ก็ยังมีเด็กกลุ่มอายุนี้อีกประมาณร้อยละ 60 ที่ไม่ได้รับบริการ

จากประสบการณ์ ความรู้ และข้อมูลที่ท่านมีอยู่ ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดแสดงทรรศนะและความคิดเห็นถึงแนวโน้มที่จะเป็นไปได้ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา ในอีก 10 ปีข้างหน้า คือในปีพุทธศักราช 2544

รูปแบบการจัดบริการการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีการดำเนินการจัดและบริการการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในหลายรูปแบบและแตกต่างกัน ตามจุดมุ่งหมายของการจัดและระยะเวลาที่จัดซึ่งถ้าจะแบ่งตามลักษณะของการเรียนการสอน จะแบ่งได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบของโรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) ซึ่งดำเนินการจัดในหลายหน่วยงาน ได้แก่ โรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน ภายใต้การควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดและอนุบาลชนบทของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โรงเรียนสาธิตของวิทยาลัยครู โรงเรียนศึกษาพิเศษ และศึกษาสงเคราะห์ โรงเรียนเทศบาลของสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะรับเด็กอายุ 3 ปี เข้าเรียนในชั้นนรีบาล (nursery) และรับเด็กอายุ 4-5 ปี เข้าเรียนในชั้นอนุบาล ซึ่งมีวัตถุประสงค์แตกต่างกันตามลักษณะของแต่ละหน่วยงาน เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการเลี้ยงดู เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กและเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก หรือเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าด้านการเรียนการสอนและการวิจัย

2. รูปแบบของชั้นเด็กเล็ก (Infant Class) ในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โรงเรียนเทศบาล โรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสาธิตของวิทยาลัยครู โรงเรียนสาธิตของทบวงมหาวิทยาลัย โรงเรียนประถมศึกษาของตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนศึกษาพิเศษ และศึกษาสงเคราะห์ ของกรมสามัญศึกษา รับเด็กอายุ 5 ปี เข้าเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเพื่อเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา

3. รูปแบบของสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือศูนย์เด็กปฐมวัย (Nursery and daycare center) ได้แก่ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดของกรมการศาสนา รับเด็ก 4 ปี เข้าเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมการพัฒนาชุมชน รับเด็กอายุประมาณ 3-6 ปี เข้าเรียน ศูนย์โภชนาการเด็กของกรมอนามัย ศูนย์พัฒนาการเด็กของสภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์ สถานสงเคราะห์เด็กก่อนวัยเรียนของตำรวจตระเวนชายแดน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกระทรวงกลาโหม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมประชาสัมพันธ์ ศูนย์พัฒนาเด็กของกรมการแพทย์ ศูนย์พัฒนาเด็กของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์พัฒนา

เด็กของเทศบาลและศูนย์พัฒนาเด็กขององค์กรเอกชนต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะให้การอบรมเลี้ยงดูเป็นการแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง ขณะที่ต้องออกไปประกอบอาชีพ

นอกจากนี้ยังมีรูปแบบของสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันรับเด็กอายุ 0-6 ปี และยังมีแนวคิดใหม่อีกรูปแบบหนึ่ง โดยจะรวมเด็กผิดปกติกับเด็กปกติไว้ด้วยกัน เรียกรูปแบบใหม่นี้ว่า Kormalization

จะเห็นได้ว่า มีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนที่เข้ามาเกี่ยวข้องรับผิดชอบและดำเนินการเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาเด็กปฐมวัยในรูปแบบต่าง ๆ กัน จากผลการพัฒนาการศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2530) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2529.) พบว่า

1. ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ถึงแม้ว่าจะขยายได้เกินเป้าหมาย ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 นี้ แต่ยังไม่ครอบคลุมเด็กยากจนในชนบทและเด็กที่ด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ เท่าที่ควร
2. เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา ยังขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ทำให้การจัดการศึกษาขาดการต่อเนื่องและขาดการประสานเชื่อมโยงระหว่างการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน และขาดการใช้ทรัพยากรร่วมกันเป็นเหตุให้สิ้นเปลืองงบประมาณ
3. ความแตกต่างของสถานศึกษา โดยเฉพาะระหว่างสถานศึกษาในเมืองและในชนบท โรงเรียนที่มีคุณภาพดีมักอยู่ในเมือง และผู้ที่เข้าศึกษาได้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีพื้นฐานทางการเรียนและฐานะทางเศรษฐกิจดี และส่วนใหญ่ผู้ที่ด้อยกว่าในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ต้องเข้าศึกษาในโรงเรียนที่ด้อยกว่าในด้านคุณภาพ

การจัดสรรงบประมาณ

เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาในประเทศไทย มีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัด ดังนั้นงบประมาณที่ได้รับก็กระจายไปตามหน่วยงานต่าง ๆ จากการศึกษาวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โครงการวิจัย การจัดสรรทรัพยากรสำหรับเด็กปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2530) พบว่าแหล่งรายได้ในการดำเนินงานของโรงเรียน/ศูนย์เด็ก ได้รับจากรัฐร้อยละ 27.8 เก็บจากผู้ปกครองร้อยละ 51.9 ส่วนที่เหลือได้จากแหล่งอื่น เช่น ประชาชน หรือจากมูลนิธิ เป็นต้น

จากผลการวิจัยในส่วนของค่าใช้จ่ายพบว่า รัฐได้ลงทุนให้กับเด็กในโรงเรียนอนุบาล คิดเป็นค่าใช้จ่ายต่อหัวสูงกว่าการลงทุนในชั้นเด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กของหน่วยงานต่าง ๆ และเมื่อเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่มโรงเรียนอนุบาล พบว่า ต้นทุนของโรงเรียนอนุบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยสูงกว่าของหน่วยงานอื่น คือลงทุน 8,619 บาท/คน/ปี และศูนย์โภชนาการเด็กของกรมอนามัย เท่ากับ 259 บาท/คน/ปี ต้นทุนดำเนินการส่วนใหญ่เป็นเงินเดือน

การลงทุนในโรงเรียนอนุบาล ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะดีกว่าเด็กในชั้นเด็กเล็กและศูนย์พัฒนาเด็ก แสดงให้เห็นว่า รัฐได้ลงทุนให้กับเด็กที่มาจากครอบครัวที่ร่ำรวยมากกว่าลงทุนให้กับเด็กยากจน และในการส่งเด็กเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กต่าง ๆ นั้นผู้ปกครองต้องเสียค่าใช้จ่ายถึงร้อยละ 6 ของรายได้ครอบครัวในขณะที่ผู้ปกครองเด็กในโรงเรียนอนุบาลหรือเด็กเล็ก เสียค่าใช้จ่ายร้อยละ 3-4 ของรายได้ครอบครัว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2530)

แนวการจัดประสบการณ์ หรือหลักสูตร

คำว่า "แนวการจัดประสบการณ์" ถ้าหากเปรียบเทียบกับระดับประถมศึกษาแล้ว แนวการจัดประสบการณ์ ก็คือ "หลักสูตร" นั่นเอง จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สาเหตุที่ไม่ใช้คำว่า "หลักสูตร" เนื่องจากการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยศึกษา ไม่ได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ และการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้นเป็นการพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นการปูพื้นฐานที่จะเรียนในระดับประถมศึกษาต่อไป ด้วยเหตุดังกล่าวจึงไม่ใช้คำว่า "หลักสูตร" แต่จะมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันในแต่ละหน่วยงานที่จัดทำ เช่น (โสภิตอนงค์ บุญช่วย, 2531)

1. "แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 พุทธศักราช 2522" สำหรับเด็ก 4-5 ขวบ จัดทำโดยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2. "แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก" สำหรับเด็ก 5 ขวบ เรียน 1 ปี จัดทำโดยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
3. "แนวการจัดกิจกรรมสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก" จัดทำโดยกองพัฒนาสตรีและเด็ก กรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย โดยความร่วมมือขององค์การยูนิเซฟ

การใช้หลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า หน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาระดับนี้ใช้แนวประสบการณ์แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ยึดแนวประสบการณ์ฉบับพุทธศักราช 2522 และได้มีการปรับปรุงใหม่ให้เหมาะสมในปัจจุบัน ส่วนโรงเรียนสังกัดเทศบาลและสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร กับโรงเรียนในสังกัดกรมศาสนาต่างก็ไม่มีแนวการจัดประสบการณ์ จึงใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 โดยตัดทอนเนื้อหาในส่วนที่เตรียมความพร้อมมาใช้สอนเด็ก สำหรับโรงเรียน วิทยาลัยครู และทบวงมหาวิทยาลัยนั้น ได้จัดทำแนวประสบการณ์ขึ้นเองเพื่อให้นักศึกษาทดลองสอนเด็ก นอกจากนั้นโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งมีชั้นเด็กเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่เดิมเคยยึดแนวการจัดประสบการณ์ ฉบับปีพุทธศักราช 2522 แต่ต่อมาจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และคู่มือครูขึ้นในปี พ.ศ. 2527 เมื่อมีการขยายชั้นอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษาจึงได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์สำหรับชั้นอนุบาลปีที่

10. เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดทั้งเพื่อให้มีการควบคุมและมาตรฐานทางการศึกษา มิให้เกิดความแตกต่างในระดับคุณภาพของการอบรมเลี้ยงดูและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง และระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชน ท่านคิดว่าในปีพุทธศักราช 2544 ควรจะมีการตรวจและติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ อย่างไร

11. ครูปฐมวัย/ผู้ดูแลเด็ก

การจัดประสบการณ์การศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพนั้นครูผู้สอนหรือผู้ดูแลเด็กเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อเด็ก เพราะจะต้องมีพฤติกรรมโต้ตอบกับเด็กอยู่ตลอดเวลา และมีอิทธิพลในการเสริมสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างมาก ดังนั้น ครูผู้สอนหรือผู้ดูแลเด็กควรเป็นบุคคลที่ผ่านการฝึกอบรมมาเป็นพิเศษและที่สำคัญที่สุดจะต้องมีลักษณะนิสัยที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษมาก คือ มีความรักและสร้างความอบอุ่นต่อเด็กสม่ำเสมอ สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นบ้านที่สองของเด็ก (ดวงเดือน วัจนินท์, 2533)

แบบสอบถามรอบที่ 2

แนวนำ้มของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทย

ในปีพุทธศักราช 2544

คำชี้แจงแบบสอบถามรอบที่ 2

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ของการวิจัยเรื่อง "แนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทย ในปีพุทธศักราช 2544" ซึ่งมีข้อคำถาม 5 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาในปีพุทธศักราช 2544
- ตอนที่ 2 คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ในปีพุทธศักราช 2544
- ตอนที่ 3 รูปแบบของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาในปีพุทธศักราช 2544
- ตอนที่ 4 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา ในปีพุทธศักราช 2544
- ตอนที่ 5 บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา ในปีพุทธศักราช 2544

จุดมุ่งหมายของแบบสอบถามฉบับนี้คือให้ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าหนักความสำคัญของข้อคำถามโดยการเขียนเครื่องหมาย ลงในช่องคะแนน

ระดับคะแนนมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้มากที่สุด	หรือ	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	มีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้มาก	หรือ	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	มีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้ปานกลาง	หรือ	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	มีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้น้อย	หรือ	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	มีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้น้อยที่สุด	หรือ	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา จะมุ่งเน้นตัวเด็กเป็นศูนย์กลางมากขึ้น	/				

จากตัวอย่าง หมายความว่า ท่านเห็นว่าแนวโน้มในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาจะมุ่งเน้นตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง เป็นไปได้มากที่สุด

ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามในแต่ละตอนให้ครบทุกข้อ ทั้งนี้เพื่อผลการวิจัยจะได้มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการคาดการณ์ในอนาคต

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

แบบสอบถามรอบที่ 2

แนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทย ในปีพุทธศักราช 2544

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
<p><u>ตอนที่ 1</u> <u>นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา ในปีพุทธศักราช 2544</u></p> <p><u>นโยบายของรัฐ</u></p> <p>1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะต้องระบุแผนพัฒนาประชากรให้ชัดเจนว่าจะต้องดำเนินการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด - 6 ปี อย่างไร เพื่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชนสามารถกำหนดนโยบายและหลักสูตรเพื่อของบประมาณมาดำเนินการได้.....</p> <p>2. รัฐจะต้องขยายพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับให้ครอบคลุมเด็กอายุ 4 ปี ขึ้นไป เพื่อเป็นเกณฑ์บังคับ.....</p> <p>3. รัฐจะขยายการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ</p> <p>3.1 ในชั้นเด็กเล็ก 1 ปี.....</p> <p>3.2 ในชั้นอนุบาล 2 ปี.....</p> <p>4. รัฐจะไม่ขยายการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับเพราะ</p> <p>4.1 รัฐต้องใช้งบประมาณสูงมาก.....</p> <p>4.2 ผู้บริหารระดับสูงไม่เห็นคุณค่าของการศึกษาระดับนี้..</p> <p>4.3 ประชาชนจะเห็นความสำคัญของการศึกษาระดับนี้และส่งบุตรหลานเข้ารับบริการเองด้วยความสมัครใจ.....</p>

ข้อความ	แนวโน้มน่าจะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
5. รัฐควรจัดตั้งกรมการศึกษาปฐมวัยขึ้นมารับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับนี้.....					
6. รัฐควรจะเน้นให้การศึกษาแก่พ่อแม่ พี่เลี้ยง และผู้ดูแลเด็ก โดย					
6.1 รัฐควรจัดโปรแกรมฝึกอบรมให้ผู้ที่ทำงานหรือจดทะเบียนสมรส เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีบุตรและการเลี้ยงดูบุตร.....					
6.2 รัฐควรจะเน้นความสำคัญในการให้ความรู้แก่พ่อแม่ เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์มากกว่าที่จะให้ความสำคัญเมื่ออายุ 3 - 6 ปี.....					
6.3 รัฐควรออกกฎหมายให้ชายวันลาคลอดมากกว่าเดิมเพื่อให้แม่มีเวลาเลี้ยงดูลูกอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น....					
6.4 รัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนได้มีการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย เพื่อทำให้เกิดความความอบอุ่นมั่นคงในครอบครัว.....					
7. รัฐควรเร่งรัด ปรับปรุง การศึกษาระดับปฐมวัยให้สามารถบริการแก่เด็กปฐมวัยได้อย่างทั่วถึง โดยถูกต้องตามหลักการพัฒนาเด็กไทย โดย					
7.1 รัฐควรสนับสนุนให้ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และสถาบันต่าง ๆ จัดศูนย์พัฒนาเด็กในชุมชนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และท้องถิ่นห่างไกล.....					
7.2 รัฐควรให้ความช่วยเหลือแก่เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการต่าง ๆ.....					

ข้อความ	แนวโน้มน่าจะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
7.3 รัฐควรกำหนดให้ผู้มีรายได้น้อยกว่าเส้นแบ่งความจน (poverty line)* ได้รับบริการฟรีหรือจ่ายเงินน้อยที่สุดในการเรียนของบุตร.....
7.4 รัฐควรกระจายการศึกษาในชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษาย่างเพียงพอและทั่วถึงทุกโรงเรียน.....
7.5 รัฐควรขยายการจัดโรงเรียนอนุบาลประจำอำเภอเพิ่มขึ้น.....
<u>การประสานงาน</u>					
8. การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะมี					
8.1 การประสานงานทางวิชาการมากขึ้น.....
8.2 การใช้ทรัพยากรร่วมกันมากขึ้น.....
8.3 การประสานงานในโครงสร้างและแนวคิดหลักเท่านี้.....
8.4 การประสานงานในเชิงการบริหารและการดำเนินงาน.....
9. ควรมีมาตรการที่จะช่วยให้การประสานงานดีขึ้น โดย					
9.1 แบ่งกลุ่มอายุเด็ก ให้แต่ละหน่วยงานของภาครัฐนำไปปฏิบัติ.....
9.2 กำหนดการสร้างหลักสูตรร่วมกัน เพื่อนำไปใช้ตามกลุ่มอายุ เพื่อให้มีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน.....
9.3 มีการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง "การศึกษาปฐมวัย" ด้วยการประชุมพลังสมองของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำอย่างต่อเนื่องและควรจะมีตั้งแต่ปัจจุบันเป็นต้นไป.....

* Thailand Development Research Institute Foundation. Thailand Income

Distribution and Poverty Profile and Their Current Situations, 1888. (TDRI) Year-End Conference on Income Distribution and Long-Term Development, paper prepared by Suganya Hutaserani and Somchai Jitsuchon, December, 1988.

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
<u>การจัดสรรงบประมาณ</u>					
10. เนื่องจากรัฐเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนั้นแนวโน้มการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในระดับนี้ต้องเพิ่มมากขึ้น.....
11. แม้รัฐจะไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในระดับนี้ได้อย่างทั่วถึง แต่รัฐก็ควรจะมีการวิเคราะห์ความต้องการของเด็กกลุ่มต่าง ๆ แล้วจัดสรรงบประมาณให้ในส่วนที่จำเป็นเร่งด่วน.....
12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้แก่ประชาชน และผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กควรจะได้มีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น.....
13. รัฐควรจะมีทบทวนงบประมาณสนับสนุนการให้บริการแก่เด็กด้อยโอกาสมากขึ้น และเป็นไปอย่างทั่วถึงทุกกลุ่ม.....
14. รัฐควรจะมีการจัดสรรงบประมาณให้กระทรวงศึกษาธิการขยายบริการจัดชั้นเด็กเล็ก (1 ปี ก่อนชั้นประถม) ในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างทั่วถึง.....
15. รัฐควรจะมีจัดสรรงบประมาณให้กับเด็กระดับอนุบาลในชนบทมากขึ้นหลังจากขยายชั้นเด็กเล็กได้อย่างทั่วถึงแล้ว.....
16. รัฐควรจะมีจัดสรรงบประมาณ เพื่อพัฒนาบุคลากรในระดับปฐมวัยมากขึ้น.....
17. รัฐควรจะมีช่วยเหลือค่าวัสดุและอุปกรณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กแก่หน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากขึ้น.....

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
18. รัฐควรจะมีงบประมาณให้กับศูนย์เด็กหรือสถาบันรับเลี้ยงเด็กกลางวันที่อยู่ในความดูแลของกรมประชาสงเคราะห์หรือหน่วยงานอื่นที่จัดขึ้นเทียบเท่าระดับอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กในศูนย์เด็ก หรือสถาบันรับเลี้ยงเด็กเหล่านั้น.....
19. รัฐควรจัดสรรค่าใช้จ่ายต่อหัวให้กับหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีค่าใกล้เคียงกันมากยิ่งขึ้น.....
20. งบประมาณด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยส่วนใหญ่จะยังคงใช้จ่ายในด้านบุคลากร และอาคารสถานที่ ส่วนงบดำเนินการยังคงเป็นส่วนน้อย.....
21. การจัดสรรงบประมาณของรัฐจะกระจายไปตามหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนหน่วยงานใดจะจัดให้แก่การศึกษาระดับปฐมวัยอัตราส่วนเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และการให้ความสำคัญกับเด็กระดับปฐมวัยของหน่วยงานต่าง ๆ

ข้อความ	แนวโน้มนที่จะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
<u>ตอนที่ 2</u> <u>คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ ในปี</u>					
<u>พหุศักราช 2544</u>					
22. พัฒนาการทางด้านร่างกาย					
22.1 มีสุขภาพอนามัยดี มีภูมิคุ้มกันโรคและมีพัฒนาการทางกายสมบูรณ์เหมาะสมกับวัย.....					
22.2 มีความกระตือรือร้น คล่องแคล่ว ว่องไว.....					
22.3 มีความสามารถในการทำกิจวัตรของตนอย่างเหมาะสมกับวัย.....					
23. พัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจ					
23.1 มีสุขภาพจิตที่ดี มีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจเหมาะสมกับวัย.....					
23.2 มีคุณธรรมและจริยธรรมตามวัยของเด็ก.....					
23.3 มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ไม่เอาแต่ใจตนเอง.....					
23.4 มีความซื่อสัตย์ กตัญญู กตเวที.....					
24. พัฒนาการทางด้านสังคม					
24.1 มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเองกล้าแสดงออก และมีบุคลิกภาพที่ดี.....					
24.2 มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นเหมาะสมกับวัย.....					
24.3 มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม.....					
24.4 มีระเบียบวินัยทั้งส่วนตนและส่วนรวม.....					
24.5 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักการแบ่งปัน มีความรักเพื่อน.....					

ข้อความ	แนวโน้มน่าจะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
24.6 มีจินตนิมิต และมีลักษณะนิมิตที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย.....
24.7 มีลักษณะที่แจ่มใส อีสุระ ดูแลตนเองได้.....
24.8 สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้.....
24.9 ชยัน อดทน ตรงต่อเวลา.....
24.10 เคารพในเสรีภาพของผู้อื่น.....
24.11 ร่วมมือกับผู้อื่นในการทำกิจกรรม.....
24.12 รู้จักการเสียสละ.....
25. พัฒนาการด้านสติปัญญา					
25.1 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....
25.2 เป็นคนช่างสังเกต.....
25.3 รู้จักใช้ทักษะในการแสวงหาความรู้.....
25.4 สนใจใฝ่รู้.....
26. ลักษณะที่ไม่พึงประสงค์					
26.1 มีความก้าวร้าวเนื่องจากสังคมและสิ่งแวดล้อม.....
26.2 มีลักษณะผิดปกติ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ.....
26.3 มีสุขภาพไม่แข็งแรง ขาดอาหาร เนื่องจากความจนยังคงมีอยู่.....
26.4 มีปัญหาทางอารมณ์ เพราะพ่อแม่ และครอบครัวมีปัญหา.....
26.5 เสื่อมถอยทางด้านศีลธรรม.....

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ตอนที่ 3 รูปแบบของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา					
ในปีพุทธศักราช 2544					
27. <u>กลุ่มเด็กอายุ 0 - 3 ปี</u>					
27.1 เด็กกลุ่มอายุ 0 - 3 ปี รัฐควรส่งเสริมให้จัด ในลักษณะศูนย์พัฒนาเด็ก สถานรับเลี้ยง เด็กกลางวัน สถานรับเลี้ยงเด็กอ่อนมากขึ้น.....
27.2 เอกชนควรจะหันมาให้ความสนใจ จัดบริการ แก่เด็กแรกเกิด - 3 ปี แทนการจัดชั้นอนุบาล...
27.3 รัฐควรส่งเสริมให้มีชั้นเตรียมอนุบาลแก่เด็กอายุ 2 - 3 ปี ในโรงเรียนที่มีศักยภาพในการจัดได้..
28. <u>กลุ่มเด็กอายุ 3 - 5 ปี</u>					
28.1 รัฐควรส่งเสริมให้เอกชนจัดชั้นอนุบาล ในชุมชนเมืองโดยรัฐให้การสนับสนุนด้านวิชาการ เท่าที่จำเป็น.....
28.2 รัฐจัดชั้นอนุบาลชนบทหลักสูตร 2 ปี ในชนบทที่มี ความพร้อมสูงได้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม.....
29. <u>กลุ่มเด็กอายุ 5 - 6 ปี</u> รัฐจัดในรูปแบบเด็กเล็ก และจะขยาย การจัดในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐทุกโรงเรียน.....
30. <u>กลุ่มเด็กอายุแรกเกิด - 6 ปี</u> ที่ไม่สามารถเข้ารับการ เลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็ก ชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก รัฐควร จัดการศึกษาโดยให้ความรู้ผ่านทางครอบครัวและ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเคลื่อนที่.....

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
31. รัฐสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความบกพร่องในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น.....
32. รัฐควรส่งเสริมให้มีการจัดศูนย์พัฒนาเด็กชั้นในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน.....
<u>ตอนที่ 4 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการจัดการศึกษา</u>					
<u>ระดับประถมศึกษา ในปีพ.ศ. 2544</u>					
<u>แนวประสงค์หรือหลักสูตร</u>					
33. หน่วยงานกลางควรทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานการจัดทำแนวประสงค์หรือหลักสูตรระดับปฐมวัยในรูปของคณะกรรมการ.....
34. ในอนาคตหน่วยที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลาง ควรจะได้แก่					
34.1 กรมการศึกษาปฐมวัย.....
34.2 สภาการศึกษาแห่งชาติ.....
34.3 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.....
34.4 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.....
34.5 กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย.....
34.6 กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.....
34.7 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.....
34.8 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.....

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
35. หน่วยงานในแต่ละภาคภูมิศาสตร์ ควรจะเป็นหน่วยประสานงานนำความคิดและประสบการณ์ของหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยมาร่วมปรึกษา.....
36. คณะกรรมการจัดทำแนวประสบการณ์ระดับปฐมวัย ควรมาจากหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับเด็กแรกเกิด-6 ปี.....
37. คณะกรรมการกลางควรดำเนินการในด้านการกำหนดหลักการ นโยบายและมาตรฐานขั้นต่ำ ซึ่งเป็นเรื่องกว้าง ๆ ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละกลุ่มอายุและสามารถนำไปปรับให้สอดคล้องกับสภาพของแต่ละท้องถิ่นได้.....
38. รายละเอียดกิจกรรมและวิธีการให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานระดับกรม ซึ่งต้องประสานงานกับระดับท้องถิ่น.....
39. การพัฒนาแนวการจัดประสบการณ์เฉพาะท้องถิ่น จะต้องมียุทธศาสตร์และกิจกรรมที่แตกต่างกันตามบริบทที่แวดล้อมเด็ก ดังนั้นการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ จึงควรจะมีลักษณะยืดหยุ่นหลากหลาย.....
40. หลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ ควรให้แนวทางในการจัดประสบการณ์แก่ครู โดยครูควรมีโอกาสเลือกและตัดสินใจจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเอง.....
41. หน่วยงานที่ดำเนินการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา จะมีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกัน คือ มุ่งที่จะพัฒนาความพร้อมแก่เด็กทุก ๆ ด้าน ถึงแม้มีรูปแบบ และรายละเอียดที่แตกต่างกัน.....

ข้อความ	แนวโน้มน่าจะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
<u>การควบคุมคุณภาพ</u>					
42. การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา...
43. ระบบการติดตามประเมินผล ควรดำเนินการโดยกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ประกอบด้วยคณะกรรมการจากหน่วยงานที่ปฏิบัติทั้งภาครัฐและเอกชน...
44. หน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ควรร่วมมือกันจัดทำคู่มือการนิเทศและติดตามผลเป็นแกนกลาง ส่วนรายละเอียดอาจแตกต่างกันไปตามลักษณะของหน่วยงาน...
45. การตรวจและติดตามควรร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้ควบคุมกับผู้ปฏิบัติ มีการแก้ปัญหาาร่วมกัน เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่วางไว้.....
46. ควรมีมาตรการเด็ดขาดในการลงโทษสถานประกอบการที่ดำเนินการไม่ถูกต้องหรือไม่ได้มาตรฐาน.....
47. การตรวจและติดตามผลของหน่วยงานต่าง ๆ ควรจะครอบคลุมทั้งในสถานบริการ โรงเรียนและที่บ้าน เพราะการพัฒนาเด็กระดับนี้ มีความสัมพันธ์กับครอบครัวมาก....
<u>การผลิตบุคลากร</u>					
48. หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา คือคุณภาพของบุคลากร.....

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
49. รัฐควรมีนโยบายที่แน่นอนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา เพื่อให้สถาบันการศึกษาดำเนินการผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น.....
50. มาตรการบังคับให้หน่วยงานที่จัดบริการการศึกษาระดับปฐมวัยมีบุคลากรที่เป็นผู้บริหาร ครู ผู้ช่วยครู หรือพี่เลี้ยงเด็ก ควรมีวุฒิโดยตรงหรือจะต้องผ่านการอบรมที่กำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นต้น.....
51. การขยายสถาบันการผลิตบุคลากร ควรมีมากขึ้นหรือตั้งหน่วยงานฝึกอบรมด้านนี้โดยเฉพาะ.....
<u>การพัฒนาบุคลากร</u>					
52. การจัดทำหลักสูตรการพัฒนาบุคลากร ควรมีหลายระดับและเวลาการฝึกอบรมแตกต่างกันตามพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของบุคลากร.....
53. กระทรวงศึกษาธิการ (หรือถ้ามีกรมการศึกษาปฐมวัย) ควรเป็นหน่วยงานรับผิดชอบพัฒนาบุคลากร.....
54. ทุกหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ควรมีความรับผิดชอบในการพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีคุณภาพด้วยวิธีการและรูปแบบแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ.....
55. สถาบันการศึกษาระดับสูง เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันฝึกหัดครูควรมีบทบาทในการให้ความรู้แก่ชุมชนได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น.....
56. รัฐควรสนับสนุนให้โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ซึ่งเป็นศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในแต่ละจังหวัดสามารถจัดบริการแก่หน่วยงานอื่นได้อย่างเต็มที่.....

ข้อความ	แนวโน้มน่าจะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
<u>อาคารสถานที่</u>					
57. ลักษณะอาคาร					
57.1 เป็นอาคารชั้นเดียว.....
57.2 เป็นอาคาร 2 ชั้น.....
57.3 เป็นอาคารชั้นเดียวหรือ 2 ชั้น.....
58. สภาพการจัด					
58.1 ให้มีลักษณะใกล้เคียงกับบ้านมากที่สุด.....
58.2 จัดเป็นห้องโถงใหญ่แบบอเนกประสงค์ ใช้จากหรือ มัลติกันตามความจำเป็น.....
58.3 จัดแบ่งแยกเป็นห้อง ๆ เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ
58.4 ภายในอาคารไม่ควรติดเครื่องปรับอากาศ.....
59. เอกชนจะมีการแข่งขันการจัดอาคารเพื่อดึงดูดความสนใจ และมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพิ่มขึ้น.....
60. ควรมีการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับอาคารสถานที่ การกำหนดมาตรฐานของอาคารและการใช้พื้นที่ ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ.....
61. การควบคุมอาคารควรมีความถูกต้องเหมาะสมกับพัฒนาการ ของเด็กและสภาพของชุมชน.....
62. อาคารสถานที่จะต้องมีความปลอดภัย ไกลจากเสียงรบกวน ที่ดังเกินไป ห่างจากกลิ่นไอของสารพิษ และฝุ่นละออง ที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพเด็ก.....

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
<p><u>ตอนที่ 5</u> บทบาทของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และชุมชน ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ในปีพ.ศ. ๒๕๔๔</p> <p><u>บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง</u></p> <p>63. พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จะมีความเข้าใจในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากขึ้น เนื่องจากการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ในลักษณะต่าง ๆ ของรัฐและเอกชน.....</p> <p>64. ในเมืองใหญ่ พ่อแม่จะพึ่งบริการสถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชนมากขึ้นเนื่องจากพ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน..</p> <p>65. พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จะให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา และสถานรับเลี้ยงเด็ก ในการพัฒนาเด็กให้มีความรู้ ทักษะการทํางานอย่างสมบูรณ์.....</p> <p>66. พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จะมีบทบาทในการเลือกโรงเรียน หรือสถานรับเลี้ยงเด็ก ที่มีคุณภาพดีในด้านเตรียมความพร้อมมากกว่าเร่งให้เด็กเรียน ให้กับบุตรหลานของตน แทนการทิ้งลูกให้อยู่กับพี่เลี้ยงที่บ้าน.....</p> <p>67. พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จะให้การสนับสนุนทางโรงเรียน หรือศูนย์พัฒนาเด็กระดับปฐมวัยในรูปของ เงินทุนและวัสดุ.....</p> <p>68. พ่อแม่ หรือผู้ปกครองติดตามและศึกษาการเปลี่ยนแปลงของลูกอย่างใกล้ชิด แม้จะมีเวลาน้อยก็ใช้เวลาสั้นอย่างมีคุณค่า และมีความหมายมากขึ้น.....</p> <p>69. พ่อแม่ หรือผู้ปกครองจะสนองความต้องการของเด็ก ด้านวัตถุมากกว่าการสนองตอบความต้องการด้านจิตใจ อารมณ์ และคุณธรรม.....</p>

ข้อความ	แนวโน้มนที่จะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
70. พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จะรวมกลุ่มกันจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กชั้นในชุมชนของตน โดยมีรัฐคอยให้ค่าปรึกษา.....
71. พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จะมีการเรียกร้องให้จัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็กชั้นในหน่วยงานใหญ่และองค์กรต่าง ๆ
บทบาทของชุมชน					
72. ชุมชนจะเข้าร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดย					
72.1 จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการบริหาร จัดการสถานศึกษาระดับปฐมวัยในชุมชน.....
72.2 สนับสนุนและร่วมมือให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและวิถีชีวิตของชุมชน.....
72.3 ร่วมบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของ กำลังกาย ความคิดตามความเหมาะสม.....
72.4 ให้ความร่วมมือ โดยจัดสภาพแวดล้อมให้มีคุณค่าต่อเด็ก.....
72.5 จัดหาสถานที่ ตลอดจนการดูแลรักษา.....
72.6 ทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ที่อยู่ในชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา.....
72.7 จะมีการส่งเสริมบทบาทของคนชรา คนพิการให้มีส่วนร่วมในการเลี้ยงดูเด็กและ เป็นผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยให้กับเด็กมากขึ้น.....

ข้อความ	แนวโน้มน่าจะเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
73. ควรมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาระดับปฐมวัย โดยวิธีต่าง ๆ ในชุมชนที่รัฐยังไม่สามารถจัด สถานบริการสำหรับเด็กปฐมวัยขึ้นได้ในท้องถิ่น.....
74. จะมีการชี้แนะบทบาทของชุมชน ทำให้ประชาชน ความสำคัญของการศึกษาระดับนี้ จะทำให้เกิดการนำ ทรัพยากรในชุมชนมาใช้.....
75. จะมีการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมในชุมชน มากขึ้น.....

แบบสอบถามรอบที่ 3 (รอบสุดท้าย)

แนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของไทย

ในปีพุทธศักราช 2544

คำชี้แจงแบบสอบถามรอบสุดท้าย

ระดับคะแนนและเครื่องหมายที่ใช้มีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	ข้อความนั้นแน่วแน่ที่จะเป็นไปได้มากที่สุด	หรือเห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	ข้อความนั้นแน่วแน่ที่จะเป็นไปได้มาก	หรือเห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	ข้อความนั้นแน่วแน่ที่จะเป็นไปได้ปานกลาง	หรือเห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	ข้อความนั้นแน่วแน่ที่จะเป็นไปได้น้อย	หรือเห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	ข้อความนั้นแน่วแน่ที่จะเป็นไปได้น้อยที่สุด	หรือเห็นด้วยน้อยที่สุด

* หมายถึง คำมัธยฐาน (Median) ของคำตอบที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตอบ

 หมายถึง ช่วงพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interguartile Range) ของคำตอบที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตอบ

Δ หมายถึง คำตอบที่ท่านตอบไว้ในรอบที่ 2 หากท่านไม่ได้ตอบข้อใด จะไม่แสดง Δ ไว้ในข้อนั้น

กรุณาให้อันดับคะแนนทุกข้อตามที่ท่านคิดว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้ หรือเห็นด้วยอย่างไร
โดย

1. เขียนเครื่องหมาย / ในช่องระดับคะแนนที่เลือกใหม่ หากต้องการให้คำตอบใหม่หรือต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบ
2. เขียนเหตุผล หากต้องการยืนยันคำตอบเดิม ในกรณีที่คำตอบของท่านอยู่นอกขอบข่ายพิสัยระหว่างควอไทล์

ตัวอย่าง

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
ก. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา จะมุ่งเน้นตัวเด็กเป็นศูนย์กลางมากขึ้น ข. ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน จะได้รับการส่งเสริมให้มากขึ้น		* ✓	Δ			เพราะการสร้าง ความสัมพันธ์ ระหว่างบ้านและ โรงเรียนจะช่วย ให้เด็กไม่ต้อง ประสบปัญหาความ ขัดแย้งระหว่าง บ้านและโรงเรียน ทำให้เด็กมีความ สุขทั้งที่บ้านและ โรงเรียน
	Δ		*			

จากตัวอย่างในข้อ ก หมายความว่า คำตอบของท่านในรอบที่ 2 (Δ) คือ 3 ซึ่งอยู่นอกพิสัย
 ควอไทล์ () ของคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญตอบ และท่านต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบเป็น 4
 ซึ่งอยู่ในขอบเขตของพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่ต้องให้เหตุผลในการเปลี่ยนแปลงคำตอบ

จากตัวอย่างในข้อ ข หมายความว่า คำตอบของท่านในรอบที่ 2 (Δ) คือ 5 ซึ่งอยู่นอกพิสัย
 ระหว่างควอไทล์ () ของคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญตอบและท่านยืนยันในคำตอบเดิม ต้องให้
 เหตุผลทุกครั้งในการยืนยันคำตอบที่อยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์นั้น

แบบสอบถามรอบสุดท้าย

แนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของไทย ในปีพ.ศ. 2544

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
<p><u>ตอนที่ 1</u> <u>นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา</u> <u>ในปีพ.ศ. 2544</u></p> <p><u>นโยบายของรัฐ</u></p> <p>1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะต้องระบุแผนพัฒนาประชากรให้ชัดเจนว่าจะต้องดำเนินการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด - 6 ปี อย่างไร เพื่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชนสามารถกำหนดนโยบายและหลักสูตร เพื่อของบประมาณมาดำเนินการได้.....</p> <p>2. รัฐจะต้องขยายพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับให้ครอบคลุมเด็กอายุ 4 ปี ขึ้นไป เพื่อเป็นเกณฑ์บังคับ.....</p> <p>3. รัฐจะขยายการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ</p> <p>3.1 ในชั้นเด็กเล็ก 1 ปี.....</p> <p>3.2 ในชั้นอนุบาล 2 ปี.....</p>	<p>Δ *</p>					
			Δ *			
	Δ		*			
		Δ		*		

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
4. รัฐจะไม่ขยายการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ เพราะ.....	Δ	*				
4.1 รัฐต้องใช้งบประมาณสูงมาก.....						
4.2 ประชาชนจะเห็นความสำคัญของการศึกษาในระดับนี้ และส่งบุตรหลานเข้ารับบริการเองด้วยความสมัครใจ.....		Δ	*			
5. รัฐควรจัดตั้งกรมการศึกษาปฐมวัยขึ้นมารับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับนี้.....			Δ	*		
6. รัฐควรจะเน้นให้การศึกษาแก่พ่อแม่พี่เลี้ยง และผู้ดูแลเด็กโดย.....						
6.1 รัฐควรจัดโปรแกรมฝึกอบรมให้ผู้ที่แต่งงานหรือจดทะเบียนสมรส เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีบุตร.....	Δ	*				
6.2 รัฐควรจะเน้นความสำคัญในการให้ความรู้แก่พ่อแม่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์มากกว่าที่จะให้ความสำคัญเมื่ออายุ 5 - 6 ปี.....	Δ	*				

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
6.3 รัฐควรออกกฎหมายให้ชายวันลาคลอดมากกว่าเดิม เพื่อให้แม่มีเวลาเลี้ยงดูลูกอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น.....	A	*				
6.4 รัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนได้มีการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย เพื่อทำให้เกิดความอบอุ่น มั่นคงในครอบครัว..	A	*				
7. รัฐควรเร่งรัด ปรับปรุง การศึกษา ระดับปฐมวัยให้สามารถบริการแก่เด็กปฐมวัยได้อย่างทั่วถึง โดยถูกต้องตามหลักการพัฒนาเด็กไทย โดย						
7.1 รัฐควรสนับสนุนให้ชุมชนองค์กรท้องถิ่น และสถาบันต่าง ๆ จัดศูนย์พัฒนาเด็กในชุมชนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และท้องถิ่นที่ห่างไกล.....	A*					
7.2 รัฐควรให้ความช่วยเหลือแก่เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการต่าง ๆ	A*					

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
7.3 รัฐควรกำหนดให้ผู้มีรายได้น้อยกว่าเส้นแบ่งความจน (poverty line) ได้รับการฟรีหรือจ่ายเงินน้อยที่สุดในการเรียนของบุตร.....	*	Δ				
7.4 รัฐควรกระจายการศึกษาในชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างเพียงพอและทั่วถึงทุกโรงเรียน.....	*	Δ				
7.5 รัฐควรขยายการจัดโรงเรียนอนุบาลประจำอำเภอเพิ่มขึ้น	Δ	*				

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
<u>การประสานงาน</u>						
8. การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะมี.....						
8.1 การประสานงานทางวิชาการมากขึ้น.....	Δ *					
8.2 การใช้ทรัพยากรร่วมกันมากขึ้น.....	Δ *					
8.3 การประสานงานในโครงสร้างและแนวคิดหลักเท่านั้น.....			Δ *			
8.4 การประสานในเชิงการบริหารและการดำเนินงาน.....	Δ *					
9. ความมีมาตรการที่จะช่วยให้การประสานงานดีขึ้น โดย.....						
9.1 แบ่งกลุ่มอายุเด็ก ให้แต่ละหน่วยงานของภาครัฐนำไปปฏิบัติ.....	Δ *					
9.2 กำหนดการสร้างหลักสูตรร่วมกันนำไปใช้ตามกลุ่มอายุ เพื่อให้มีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน.....	Δ *					
9.3 มีการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง "การศึกษาปฐมวัย" ด้วยการระดมพลังสมองของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำอย่างต่อเนื่องและควรที่จะเริ่มต้นทำตั้งแต่ปัจจุบันเป็นต้นไป.....	Δ *					

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
<u>การจัดสรรงบประมาณ</u>						
10. เนื่องจากรัฐเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนั้นแนวโน้มการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการศึกษาระดับนี้ต้องเพิ่มเติมมากขึ้น.	Δ *	*				
11. แม้รัฐจะไม่สามารถจัดสรรงบประมาณ เพื่อการศึกษาระดับนี้ได้อย่างทั่วถึง แต่รัฐก็ควรจะมีการวิเคราะห์ความต้องการของเด็กกลุ่มต่าง ๆ แล้วจัดสรรงบประมาณให้ในส่วนที่จำเป็นเร่งด่วน.....	Δ *	*				
12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้แก่ประชาชน และผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ควรจะได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น.....	Δ *	*				
13. รัฐควรจะทำแท่งงบประมาณสนับสนุนการให้บริการแก่เด็กด้อยโอกาสมากขึ้นและเป็นไปอย่างทั่วถึงทุกกลุ่ม....	Δ *	*				
14. รัฐควรจะมีการจัดสรรงบประมาณให้กระทรวงศึกษาธิการขยายบริการจัดชั้นเด็กเล็ก (1 ปี ก่อนชั้นประถม) ในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างทั่วถึง.	Δ *	*				

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
15. รัฐควรจัดสรรงบประมาณให้กับเด็กระดับอนุบาลในชนบทมากขึ้น หลังจากขยายชั้นเด็กเล็กได้อย่างทั่วถึงแล้ว...	Δ	*				
16. รัฐควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อพัฒนาบุคลากรในระดับปฐมวัยมากขึ้น.		*Δ				
17. รัฐควรช่วยเหลือค่าวัสดุและอุปกรณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กแก่หน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากขึ้น.....	Δ	*				
18. รัฐควรเพิ่มงบประมาณให้กับศูนย์เด็กหรือสถาบันรับเลี้ยงเด็กกลางวันที่อยู่ในความดูแลของกรมประชาสงเคราะห์หรือหน่วยงานอื่นที่จัดขึ้นเทียบเท่าระดับอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กในศูนย์เด็กหรือสถาบันรับเลี้ยงเด็กเหล่านั้น.....	Δ	*				
19. รัฐควรจัดสรรค่าใช้จ่ายต่อหัวให้กับหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีค่าใกล้เคียงกันมากยิ่งขึ้น.....	Δ	*				
20. งบประมาณด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยส่วนใหญ่จะยังคงใช้จ่ายในด้านบุคลากร และอาคารสถานที่ ส่วนงบดำเนินการยังคงเป็นส่วนน้อย.....		Δ*				

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
21. การจัดสรรงบประมาณของรัฐจะกระจายไปตามหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนหน่วยงานใดจะจัดให้แก่การศึกษา ระดับปฐมวัย อัตราส่วนเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับอยู่กับจุดประสงค์และการให้ความสำคัญกับเด็กระดับปฐมวัยของหน่วยงานต่าง ๆ		A *				
<u>ตอนที่ 2</u> <u>คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ในปีพ.ศ. 2544</u>						
22. พัฒนาการทางด้านร่างกาย						
22.1 มีสุขภาพอนามัยดี มีภูมิคุ้มกันโรคและมีพัฒนาการทางกาย สัมบูรณ์เหมาะสมกับวัย.....	A *					
22.2 มีความกระตือรือร้น คล่องแคล่ว ว่องไว.....		* A				
22.3 มีความสามารถในการทำกิจวัตรของตนอย่างเหมาะสมกับวัย..	A	*				
23. พัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจ						
23.1 มีสุขภาพจิตที่ดี มีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจเหมาะสมกับวัย.....	A *					
23.2 มีคุณธรรมและจริยธรรมตามวัยของเด็ก.....	A	*				

ข้อความ	แนวโน้มนั้นจะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
23.3 มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ไม่เอาแต่ใจตนเอง.....		*				
23.4 มีความซื่อสัตย์ กตัญญู กตเวที.....		*				
24. พัฒนาการทางด้านสังคม						
24.1 มีลักษณะเป็นผู้นำมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก และมีบุคลิกภาพที่ดี.....		*				
24.2 มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นเหมาะสมกับวัย.....		*				
24.3 มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม.....		*				
24.4 มีระเบียบวินัยทั้งส่วนตนและส่วนรวม.....		*				
24.5 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักการแบ่งปัน มีความรักเพื่อน.....		*				
24.6 มีกิจนิสัย และมีลักษณะนิสัยที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย.....		*				
24.7 มีลักษณะที่แจ่มใส อีสุระ ดูแลตนเองได้.....		*				
24.8 สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้.....		*				
24.9 ชยัน อุดทน ตรงต่อเวลา.....		*				

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
24.10 เคารพในเสรีภาพของผู้อื่น..		* Δ				
24.11 ร่วมมือกับผู้อื่นในการทำกิจกรรม.....	Δ	*				
24.12 รู้จักการเสียสละ.....	Δ	*				
25. พัฒนาการด้านสติปัญญา						
25.1 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์..	Δ	*				
25.2 เป็นคนช่างสังเกต.....	Δ*					
25.3 รู้จักใช้ทักษะในการแสวงหาความรู้.....	*	Δ				
25.4 สนใจใฝ่รู้.....	Δ	*				
26. ลักษณะที่ไม่พึงประสงค์						
26.1 มีความก้าวร้าวเนื่องจากสังคมและสิ่งแวดล้อม.....	Δ	*				
26.2 มีลักษณะผิดปกติ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ.....	Δ		*			
26.3 มีสุขภาพไม่แข็งแรงขาดอาหารเนื่องจากความจนยังคงมีอยู่.....		Δ	*			
26.4 มีปัญหาทางอารมณ์ เพราะพ่อแม่ และครอบครัวมีปัญหา....	Δ		*			
26.5 เสื่อมถอยทางด้านศีลธรรม..		Δ	*			

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
<p><u>ตอนที่ 3</u> รูปแบบการจัดการศึกษาระดับ <u>ประถมศึกษา ในปีที่ศึกษา</u> <u>2544</u></p> <p>27. กลุ่มเด็กอายุแรกเกิด - 3 ปี</p> <p>27.1 เด็กกลุ่มอายุแรกเกิด - 3 ปี ภาครัฐส่งเสริมให้จัดในลักษณะ ศูนย์พัฒนาเด็ก สถานรับเลี้ยง เด็กกลางวัน สถานรับเลี้ยง เด็กอ่อนมากขึ้น.....</p> <p>27.2 เอกชน จะหันมาให้ความ สนใจ จัดบริการแก่เด็กแรก- เกิด-3 ปี แทนการจัดชั้นอนุบาล</p> <p>27.3 ภาครัฐจะส่งเสริมให้มีชั้น เตรียมอนุบาลแก่เด็กอายุ 2-3 ปี ในโรงเรียนที่มีศักยภาพ ในการจัดได้.....</p> <p>28. <u>กลุ่มเด็กอายุ 3 - 5 ปี</u></p> <p>28.1 ภาครัฐจะส่งเสริมให้เอกชนจัด ชั้นอนุบาลในชุมชนเมืองโดยรัฐ ให้การสนับสนุนด้านวิชาการ เท่าที่จำเป็น.....</p>	<p>Δ *</p> <p>.....</p> <p>Δ *</p> <p>.....</p> <p>Δ *</p> <p>.....</p> <p>Δ *</p> <p>.....</p>					

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
28.2 รัฐบาลขึ้นนโยบายชนบทหลักสูตร 2 ปี ในชนบทที่มีความพร้อมสูงได้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม.....	Δ	*				
29. กลุ่มเด็กอายุ 5 - 6 ปี รัฐบาลในระดับเล็ก และจะขยายการจัดในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐทุกโรงเรียน.....	Δ	*				
30. กลุ่มเด็กอายุแรกเกิด - 6 ปี ที่ไม่สามารถเข้ารับการเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็ก ขึ้นนโยบายหรือขึ้นเด็กเล็ก รัฐบาลควรจัดการศึกษาโดยให้ความรู้ผ่านทางครอบครัวและศูนย์พัฒนาเด็กเคลื่อนที่.....				Δ	*	
31. รัฐบาลสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความบกพร่องในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น.....				Δ	*	
32. รัฐบาลส่งเสริมให้มีการจัดศูนย์พัฒนาเด็กขึ้นในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน.....	Δ	*				

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
<p><u>ตอนที่ 4</u> การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ศึกษา ในปีพ.ศ. ๒๕๔๔</p> <p><u>แนวประสงค์หรือหลักสูตร</u></p> <p>33. หน่วยงานกลางควรทำหน้าที่เป็นผู้ ประสานงานการจัดทำแนว ประสงค์หรือหลักสูตรระดับปฐมวัย ในรูปของคณะกรรมการ.....</p> <p>34. ในอนาคตหน่วยที่ทำหน้าที่เป็น หน่วยงานกลาง ควรจะได้แก่</p> <p>34.1 สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ.....</p> <p>34.2 กรมวิชาการ กระทรวง ศึกษาธิการ.....</p> <p>34.3 สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.....</p> <p>34.4 กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย.....</p> <p>34.5 กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.....</p> <p>34.6 สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมและประสานงาน เยาวชนแห่งชาติ.....</p> <p>34.7 กรมการศึกษาปฐมวัย.....</p>	<p>Δ *</p>					
		Δ *				
			* Δ			
	Δ *					
		Δ *				
			* Δ			
	Δ *					
		Δ *				
			* Δ			
				Δ *		

ข้อความ	แนวโน้มน่าจะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
34.8 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.....		Δ	*			
35. หน่วยงานในแต่ละภาคภูมิศาสตร์ ควรจะเป็นหน่วยประสานงาน นำความคิดและประสบการณ์ของหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยมาร่วมปรึกษา.....	Δ	*				
36. คณะกรรมการจัดทำแนวประสบการณ์ระดับปฐมวัย ควรมาจากหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับผู้เด็กแรกเกิด - 6 ปี.....	Δ	*				
37. คณะกรรมการกลางควรดำเนินการในด้านการกำหนดหลักการ นโยบาย และมาตรฐานขั้นต่ำ ซึ่งเป็นเรื่องกว้าง ๆ ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละกลุ่มอายุ และสามารถนำไปปรับให้สอดคล้องกับสภาพของแต่ละท้องถิ่นได้.....	Δ*					
38. รายละเอียดกิจกรรมและวิธีการให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานระดับกรม ซึ่งต้องประสานงานกับระดับท้องถิ่น.....	Δ	*				
39. การพัฒนาแนวการจัดประสบการณ์เฉพาะท้องถิ่น จะต้องมึจุดเน้นและกิจกรรมที่แตกต่างกันตามบริบทที่แวดล้อมเด็ก ดังนั้น การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ จึงควรมีลักษณะยืดหยุ่นหลากหลาย.....	Δ	*				

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
40. หลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ควรให้แนวทางในการจัดประสบการณ์แก่ครู โดยครูควรมีโอกาสเลือกและตัดสินใจจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเอง.....	Δ *					
41. หน่วยงานที่ดำเนินการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา จะมีแนวคิดไปในทางเดียวกัน คือ มุ่งที่จะพัฒนาความพร้อมแก่เด็กทุก ๆ ด้าน ถึงแม้มีรูปแบบและรายละเอียดที่แตกต่างกัน.....	Δ *					
<u>การควบคุมคุณภาพ</u>						
42. การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงาน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา..	Δ *					
43. ระบบการติดตามประเมินผล ควรดำเนินการโดยกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบประกอบด้วยคณะกรรมการจากหน่วยงานที่ปฏิบัติทั้งภาครัฐและเอกชน.....	Δ *					

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
44. หน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ควรร่วมมือกันจัดทำคู่มือการนิเทศและติดตามผลเป็นแกนกลาง ส่วนรายละเอียดอาจแตกต่างกันไปตามลักษณะของหน่วยงาน.....	A	*				
45. การตรวจและติดตามควรร่วมมือกัน อย่างใกล้ชิดระหว่างผู้ควบคุมกับ ผู้ปฏิบัติ มีการแก้ปัญหาร่วมกัน เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่วางไว้.....	A	*				
46. ควรมีมาตรการเด็ดขาดในการลงโทษ สถานประกอบการที่ดำเนินการไม่ ถูกต้องหรือไม่ได้มาตรฐาน.....			A	*		
47. การตรวจและติดตามผลของหน่วยงาน ต่าง ๆ ควรจะครอบคลุมทั้งในสถาน บริการ โรงเรียนและที่บ้าน เพราะ การพัฒนาเด็กระดับนี้ มีความสัมพันธ์ กับครอบครัวมาก.....			A	*		
<u>การผลิตบุคลากร</u>						
48. หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัยศึกษา คือ คุณภาพของบุคลากร	A	*				

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
49. รัฐควรมีนโยบายที่แน่นอนในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เพื่อให้สถาบันการศึกษาดำเนินการผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น.....	Δ*					
50. มาตรการบังคับให้หน่วยงานที่จัดบริการการศึกษาระดับประถมศึกษา มีบุคลากรที่เป็น ผู้บริหาร ครู ผู้ช่วยครู หรือพี่เลี้ยงเด็ก ควรมีวุฒิโดยตรงหรือจะต้องผ่านการอบรมที่กำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ.....	Δ*					
51. การขยายสถาบันการผลิตบุคลากรควรมีมากขึ้น หรือตั้งหน่วยงานฝึกอบรมบุคลากรด้านนี้โดยเฉพาะ.....	Δ		*			
<u>การพัฒนาบุคลากร</u>						
52. การจัดทำหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรควรมีหลายระดับและใช้เวลาการฝึกอบรมแตกต่างกันตามพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของบุคลากร.....	Δ	*				
53. กระทรวงศึกษาธิการ ควรเป็นหน่วยงานรับผิดชอบพัฒนาบุคลากร.....	Δ		*			

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
54. ทุกหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับ ปฐมวัยควรมีความรับผิดชอบในการ พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีคุณภาพด้วย วิธีการและรูปแบบแตกต่างกันไปตาม ความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ...	Δ	*				
55. สถาบันการศึกษาระดับสูง เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันฝึกหัดครู ควรมี บทบาทในการให้ความรู้แก่ชุมชนได้ กว้างขวางมากยิ่งขึ้น.....	Δ*					
56. รัฐควรสนับสนุนให้โรงเรียนอนุบาล ประจำจังหวัด ซึ่งเป็นศูนย์พัฒนาการ ศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในแต่ละ จังหวัด สามารถจัดบริการแก่ หน่วยงานอื่นได้อย่างเต็มที่.....	Δ*					
<u>อาคารสถานที่</u>						
57. ลักษณะอาคาร	Δ	*				
57.1 เป็นอาคารชั้นเดียว.....						
57.2 เป็นอาคาร 2 ชั้น.....		Δ	*			
57.3 เป็นอาคารชั้นเดียวหรือ 2 ชั้น	Δ		*			

ข้อความ	แนวโน้มน่าจะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
58. สภาพการจัด						
58.1 ให้มีลักษณะใกล้เคียงกับบ้านมากที่สุด.....	Δ	*				
58.2 จัดเป็นห้องโถงใหญ่แบบ อเนกประสงค์ ใช้จากหรือมี ขึ้นตามความจำเป็น.....	Δ	*				
58.3 จัดแบ่งแยกเป็นห้อง ๆ เพื่อจัด กิจกรรมต่าง ๆ			*	Δ		
58.4 ภายในอาคารไม่ควรติดเครื่อง ปรับอากาศ.....	Δ		*			
59. เอกชนจะมีการแข่งขันการจัดอาคาร เพื่อดึงดูดความสนใจและมีอุปกรณ์ อำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพิ่มขึ้น..	Δ	*				
60. ควรมีการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับ เกี่ยวกับอาคารสถานที่ การกำหนด มาตรฐานของอาคารและการใช้พื้นที่ ให้เหมาะสมกับสภาพสังคม และเศรษฐกิจ.....	Δ	*				
61. การควบคุมอาคารควรมีความถูกต้อง เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กและ สภาพของชุมชน.....	Δ	*				

ข้อความ	แนวโน้มน่าจะเป็นไปได้/ เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
62. อาคารสถานที่จะต้องมีความปลอดภัยไกลจากเสียงรบกวนที่ดังเกินไป ห่างจากกลิ่นไอของสารพิษ และฝุ่นละอองที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพเด็ก.....	Δ *					
<u>ตอนที่ 5 บทบาทของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษา ในปีพ.ศ. 2544</u> <u>บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง</u>						
63. พ่อแม่ หรือผู้ปกครองจะมีความเข้าใจในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากขึ้น เนื่องจากการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ในลักษณะต่าง ๆ ของรัฐและเอกชน.....		* Δ				
64. ในเมืองใหญ่ พ่อแม่จะพึงบริการสถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชนมากขึ้น เนื่องจากพ่อแม่ต้องออกไปทำงานบ้าน.....	Δ *					
65. พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จะให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา และสถานรับเลี้ยงเด็ก ในการพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมบูรณ์.....	Δ *					

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
66. พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จะมีบทบาทในการเลือกโรงเรียนหรือสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพดีในด้านเตรียมความพร้อมมากกว่าเร่งให้เด็กเรียนให้กับบุตรหลานของตนแทนการทิ้งลูกให้อยู่กับพี่เลี้ยงที่บ้าน.....	Δ *					
67. พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จะให้การสนับสนุนทางโรงเรียน หรือศูนย์พัฒนาเด็กระดับปฐมวัยในรูปของเงินทุนและวัสดุ.....		Δ *				
68. พ่อแม่ หรือผู้ปกครองติดตามและศึกษาการเปลี่ยนแปลงของลูกอย่างใกล้ชิด แม้จะมีเวลาน้อยก็จะใช้เวลาไม่น้อยอย่างมีคุณค่าและมีความหมายมากขึ้น.....		Δ *				
69. พ่อแม่ หรือผู้ปกครองจะสนองความต้องการของเด็กด้านวัตถุมากกว่าการสนองตอบความต้องการด้านจิตใจ อารมณ์ และคุณธรรม.....		Δ *				
70. พ่อแม่ หรือผู้ปกครองจะรวมกลุ่มกันจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กชนในชุมชนของตน โดยมีรัฐคอยให้คำปรึกษา.....		Δ *				
71. พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จะมีการเรียกร้องให้จัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็กชนในหน่วยงานใหญ่และองค์กรต่าง ๆ		Δ *				

ข้อความ	แนวโน้มที่จะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
<u>บทบาทของชุมชน</u>						
72. ชุมชนจะเข้าร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดย.....						
72.1 จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการบริหาร จัดการสถานศึกษาระดับปฐมวัยในชุมชน.....		Δ *				
72.2 สนับสนุนและร่วมมือให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและวิถีชีวิตของชุมชน.....	Δ	*				
72.3 ร่วมบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของ กำลังกาย ความคิดตามความเหมาะสม.....		Δ *				
72.4 ให้ความร่วมมือ โดยจัดสภาพแวดล้อมให้มีความค้ำต่อเด็ก.....	Δ	*				
72.5 จัดหาสถานที่ ตลอดจนการดูแลรักษา.....		Δ *				
72.6 ทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ที่อยู่ในชุมชนตลอดจนหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา..		Δ *				
72.7 จะมีการส่งเสริมบทบาทของคน ชรา คนพิการ ให้มีส่วนร่วมในการเลี้ยงดูและเป็นผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยให้กับเด็กมากขึ้น	Δ	*				

ข้อความ	แนวโน้มน่าจะเป็นไปได้/เห็นด้วย					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
73. ควรมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ การศึกษาระดับปฐมวัย โดยวิธีต่าง ๆ ในชุมชนที่รัฐยังไม่สามารถจัดสถาน บริการสำหรับเด็กปฐมวัยขึ้นได้ใน ท้องถิ่นนั้น.....	Δ *					
74. จะมีการชี้แนะบทบาทของชุมชน ทำให้ ประชาชนเห็นความสำคัญของ การศึกษาระดับนี้ จะทำให้เกิดการนำ ทรัพยากรในชุมชนมาใช้.....	Δ *					
75. จะมีการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จาก สิ่งแวดล้อมในชุมชนมากขึ้น.....	Δ *					

- โปรดระบุ
1. ตำแหน่งที่ท่านดำรงอยู่ในปัจจุบัน
 2. หน้าที่หรือความรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากข้อ 1

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ภาคผนวก ง.

(สำเนา)

ครุฑ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชน

พ.ศ. 2531

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 และมาตรา 17 (1) แห่งพระราชบัญญัติ
โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐาน
โรงเรียนอนุบาลเอกชน พ.ศ. 2531"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียน
อนุบาลเอกชน พ.ศ. 2528

บรรดาระเบียบข้อบังคับหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือที่ขัดหรือ
แย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 นโยบายในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลในโรงเรียนเอกชน

4.1 เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนอายุ 3 - 5 ปี

4.2 เพื่อให้การเตรียมความพร้อมต้องจัดให้บูรณาการเหมาะสมกับวัยของ
นักเรียนทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจ

4.3 เพื่อให้การพัฒนาการเตรียมความพร้อมของนักเรียนได้รับการดูแลจาก
บุคลากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ และผ่านการอบรมมาโดยเฉพาะ

4.4 เพื่อพัฒนาแนวการจัดประสบการณ์ แผนการจัดประสบการณ์ คู่มือครู
สื่อการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

ข้อ 5 ในระเบียบนี้

"โรงเรียน" หมายความว่า โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่เปิดสอน
ระดับอนุบาล มีเวลาเรียนต่อเนื่องกันเป็นเวลา 2 ปี หรือ 3 ปี

"นักเรียน" หมายความว่า เด็กที่เรียนในชั้นอนุบาล

"พี่เลี้ยง" หมายความว่า บุคคลผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือครูและนักเรียน

"อนุบาล 3 ปี" หมายความว่า ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3

"อนุบาล 2 ปี" หมายความว่า ชั้นอนุบาลปีที่ 2 และปีที่ 3

ข้อ 6 ให้เลขาธิการรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด 1

นักเรียน

ข้อ 7 โรงเรียนจะรับนักเรียนเข้าเรียนได้ เมื่อนักเรียนมีอายุครบ 3 ปี สำหรับโรงเรียนที่เปิดหลักสูตร 3 ปี และเมื่อนักเรียนมีอายุครบ 4 ปี สำหรับโรงเรียนที่เปิดหลักสูตร 2 ปี นับถึงวันเปิดภาคเรียน

การรับนักเรียนเข้าเรียน ให้โรงเรียนสามารถรับได้ในทุกภาคเรียน

ข้อ 8 นักเรียนที่โรงเรียนรับเข้าเรียน จะต้องผ่านการตรวจสอบสุขภาพและเสริมภูมิคุ้มกันตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด

ข้อ 9 นักเรียนที่สำเร็จชั้นอนุบาลปีที่ 3 จะต้องมีความรู้และทักษะที่แสดงว่า ได้ผ่านการพัฒนาการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจ ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด

หมวด 2

การจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อม

ข้อ 10 ให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่และครู จัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมตามแนวการจัดประสบการณ์ แผนการจัดประสบการณ์ คู่มือครู ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด

ข้อ 11 การจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อม การพักผ่อน การรับประทานอาหาร จะต้องจัดให้สมดุลย์และเพียงพอแก่ความต้องการของเด็กแต่ละวัย

ข้อ 12 การประเมินผลการจัดประสบการณ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด

หมวด 3

การบริหารโรงเรียน

ข้อ 13 นอกจากที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ ให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและครูใหญ่จัด
ดำเนินการด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียน การเงินและธุรการ ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด

ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาล จะต้องผ่านการอบรมตามที่สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด

ข้อ 14 ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีครูห้องเรียนละ 1 คน ต่อนักเรียน 30 คน ถ้า
นักเรียนเกิน 30 คน ต้องมีพี่เลี้ยงอีก 1 คน

ในกรณีที่นักเรียนรวมกันทุกชั้นน้อยกว่า 30 คน โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนโดยครูคนเดียวสอนนักเรียนหลายชั้นได้ แต่ต้องมีพี่เลี้ยง 1 คน

ข้อ 15 ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีพี่เลี้ยง ซึ่งมีคุณสมบัติและหน้าที่ ดังนี้

15.1 พี่เลี้ยงจะต้องเป็นเพศหญิง มีความรู้ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น
หลักสูตร พ.ศ. 2521 หรือเทียบเท่า และได้ผ่านการอบรมตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชนกำหนดมีประสบการณ์และลักษณะนิสัยเหมาะสมที่จะดูแลเด็กเล็ก มีสุขภาพดี มีร่างกาย
สมบูรณ์ ไม่ติดยาเสพติด และไม่เป็นโรคดังต่อไปนี้

15.1.1 โรคเรื้อนหรือโรคผิวหนังเรื้อรังและติดต่อได้

15.1.2 วัณโรค

15.1.3 โรคพิษสุราเรื้อรัง

15.1.4 โรคเท้าช้าง

15.1.5 กามโรค

15.2 พี่เลี้ยงไม่มีหน้าที่สอน แต่มีหน้าที่ช่วยเหลือครูในการจัดกิจกรรม
การเตรียมความพร้อม ดูแลความปลอดภัย ความเรียบร้อยของนักเรียน อำนวยความสะดวกและ
การให้บริการต่าง ๆ แก่นักเรียนในโรงเรียน

ข้อ 16 ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีทะเบียนผู้เลี้ยงตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด

หมวด 4

โรงเรียน สถานที่และอาคาร

ข้อ 17 โรงเรียนอนุบาลที่จะจัดตั้งใหม่ จะต้องอยู่ห่างจากโรงเรียนอนุบาลที่ตั้งอยู่เดิมไม่น้อยกว่า 300 เมตร บนเส้นทางคมนาคมทางบก

ข้อ 18 บริเวณโรงเรียน ต้องมีลักษณะดังนี้

18.1 มีที่ดินผืนเดียวติดต่อกัน มีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 90 ตารางวา ผู้รับใบอนุญาตมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือสัญญาการเช่าไม่น้อยกว่า 3 ปี ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

18.2 พื้นที่ต้องไม่เป็นที่ลุ่ม และไม่มีสิ่งอันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่นักเรียน หากมีบ่อน้ำหรือสระน้ำอยู่ภายในบริเวณโรงเรียน จะต้องล้อมรั้วให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย

18.3 มีรั้วแสดงบริเวณโรงเรียนที่เป็นสัดส่วน

18.4 สถานที่ตั้งของโรงเรียนต้องตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่นักเรียน

18.5 ต้องมีพื้นที่สำหรับนักเรียนเล่นไม่น้อยกว่า 1.2 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คน จะเป็นในร่มหรือกลางแจ้งก็ได้

18.6 ต้องมีพื้นที่สำหรับนักเรียนพักผ่อนอย่างเพียงพอ

ข้อ 19 ห้ามใช้บริเวณโรงเรียนและอาคารเรียนเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือดำเนินกิจการอื่น หรือเป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการของโรงเรียน ยกเว้นที่อยู่อาศัย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ ครูและพี่เลี้ยง แต่จะต้องจัดให้เป็นสัดส่วน

ข้อ 20 อาคารเรียน ต้องมีลักษณะ ดังนี้

20.1 อาคารเรียนต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

20.2 สำหรับอาคารเรียนที่มีห้องเรียนเกินกว่า 2 ห้องติดต่อกัน ช่องทางเดินภายในอาคารหรือระเบียงทางเดินต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หรือถ้ามีม้านั่ง ระเบียง ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร อาคารตั้งแต่ชั้น 2 ขึ้นไป ต้องมีลูกกรงระเบียงสูงไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร และช่องว่างลูกตั้งของลูกกรงไม่มากกว่า 15 เซนติเมตร

20.3 อาคารเรียนต้องมีฝ้าเพดานใต้หลังคา เว้นแต่หลังคาลาดฟ้าคอนกรีตเสริมเหล็ก ระยะความสูงจากพื้นถึงเพดานต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร

20.4 บันไดต้องแบ่งเป็นสองช่วง ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 2.00 เมตร ความกว้างของบันได แต่ละช่วงต้องไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ชานพักบันไดต้องไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ลูกตั้งของบันไดต้องไม่สูงกว่า 17.5 เซนติเมตร ลูกนอนต้องกว้างไม่น้อยกว่า 24 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีราวและลูกกรงสูงไม่ต่ำกว่า 90 เซนติเมตร รวมทั้งราวเดี่ยวสำหรับนักเรียนเกาะขึ้นบันได และระยะห่างของลูกกรงต้องไม่มากกว่า 15 เซนติเมตร

ข้อ 21 ห้องเรียน ต้องมีลักษณะดังนี้

21.1 ห้องเรียนแต่ละห้องต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 35 ตารางเมตร และต้องเป็นห้องโล่งไม่มีเสาหรือสิ่งกีดขวาง ในกรณีที่ห้องเรียนรูปสี่เหลี่ยม ความกว้างของห้องไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร และในกรณีที่ห้องเรียนรูปอื่น ๆ ส่วนที่แคบที่สุดของห้องไม่น้อยกว่า 4.00 เมตร

21.2 ห้องเรียนอาจจะจัดเป็นห้องขนาดใหญ่ มีฝ้าประจันที่สามารถปรับเป็นห้องเรียนหรือห้องกิจกรรมขนาดต่าง ๆ ในเวลาเดียวกัน แต่พื้นที่ของห้องเรียนขนาดเล็กที่สุดต้องมีไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ใน 21.1

21.3 การระบายอากาศของห้องเรียนต้องถ่ายเทได้สะดวก โดยรวมเนื้อที่หน้าต่าง ประตู และช่องลมแล้วไม่น้อยกว่า 20% ของเนื้อที่ห้อง ยกเว้นห้องที่ใช้ระบบปรับอากาศ

21.4 แสงสว่างในห้องเรียนต้องมีความเข้มไม่น้อยกว่า 200 ลักส์ โดยสม่ำเสมอทั้งห้อง ห้องเรียนที่ใช้แสงสว่างตามธรรมชาติ ความเข้มของแสงสว่างไม่เป็นไปตามเกณฑ์ต้องติดตั้งโคมไฟฟ้าให้แสงสว่างเพิ่มในห้องนั้น ๆ

21.5 ห้องเรียนที่มีทางเข้าออก 2 ทาง แต่ละทางต้องกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร ในกรณีที่ทางเข้าออกเพียงทางเดียว ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.60 เมตร

21.6 สัดส่วนพื้นที่ห้องเรียนต่อนักเรียนต้องไม่น้อยกว่า 1.2 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คน

21.7 การจัดห้องเรียนให้คำนึงถึงพื้นที่ต่อนักเรียน จำนวนรวมของนักเรียนแต่ละห้องต้องไม่เกิน 40 คน

21.8 ถ้าใช้อาคารซึ่งมีอยู่แล้วมาดัดแปลงเป็นอาคารเรียน จะต้องปรับปรุงอาคารเรียนให้มีสภาพตามที่กำหนดให้ 21.3, 21.4, 21.5

ข้อ 22 นอกจากห้องเรียนแล้ว โรงเรียนต้องจัดให้มี

22.1 ห้องบริหารวันแต่โรงเรียนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่จัดการศึกษา
ระดับอื่น

22.2 ที่รับประทานอาหารต้องมีพื้นที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน หรือจะใช้
ห้องเรียนเป็นที่รับประทานอาหารก็ได้ แต่โรงเรียนจะต้องดูแลในเรื่องความสะอาดเป็นอย่างดี

22.3 ห้องเตรียมอาหาร ต้องถูกสุขลักษณะตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด

22.4 ห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาล

22.5 ห้องนอนสำหรับนักเรียนต้องจัดให้มีห้องนอนโดยสัดส่วนพื้นที่ต่อนักเรียน
ไม่น้อยกว่า 1.2 ตารางเมตรต่อคน หรือจะใช้ห้องเรียนเป็นห้องนอนด้วยก็ได้ แต่ต้องจัดให้มี
ที่นอนและอุปกรณ์ตามข้อ 23.2.3

22.6 ห้องน้ำหรือที่อาบน้ำ ต้องจัดให้เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
และต้องรักษาความสะอาดให้ถูกสุขลักษณะ

22.7 ห้องส้วมให้ถือเกณฑ์ ดังนี้

22.7.1 นักเรียน 1 - 100 คน มี 1 ที่ต่อนักเรียน 25 คน

นักเรียน 101 - 600 คน มี 1 ที่ต่อนักเรียน 50 คน

นักเรียน 601 คนขึ้นไป มี 1 ที่ต่อนักเรียน 75 คน

22.7.2 จะต้องรักษาให้สะอาดถูกสุขลักษณะ มีบังตาหรือประตูส้วม
โดยไม่มีกลิ่นประทุ หรือกุกกักที่ประทุ และส้วมต้องอยู่ไม่ไกลจากห้องเรียนหรืออยู่ในห้องเรียน
ถ้าส้วมอยู่นอกอาคารเรียน ทางเดินไปส้วมต้องมีหลังคากันแดดกันฝน

22.7.3 ในกรณีที่โรงเรียนมีอาคารมากกว่า 1 ชั้นจะต้องมีห้องส้วมทุกชั้น

หมวด 5

ครุภัณฑ์และอุปกรณ์การเตรียมความพร้อม

ข้อ 23 โรงเรียนต้องจัดให้มีครุภัณฑ์เครื่องใช้ ดังต่อไปนี้

23.1 ครุภัณฑ์ประจำห้อง

23.1.1 โต๊ะนักเรียนสูงจากพื้นถึงขอบโต๊ะ 45 - 50 เซนติเมตร
จะเป็นโต๊ะเดี่ยวหรือโต๊ะหมู่ก็ได้

23.1.2 เก้าอี้ที่นั่งสูง 25 - 30 เซนติเมตร

23.1.3 กระดานสำหรับครู สูงจากพื้นถึงขอบกระดานช่วงล่าง 60

เซนติเมตร กว้าง - ยาว พอสมควรแล้วแต่ขนาดของห้อง

23.1.4 แผ่นป้ายติดผลงานนักเรียนที่นักเรียนใช้ได้สะดวก

23.1.5 ตู้หรือชั้นสำหรับนักเรียนเก็บอุปกรณ์การเรียนและของเล่น

23.1.6 ที่เก็บเครื่องใช้ประจำตัวนักเรียน

23.1.7 โต๊ะและเก้าอี้สำหรับครูทำงาน ให้มีความสูงใกล้เคียงกับของ

นักเรียน

23.1.8 ตู้หรือชั้นใส่เอกสาร อุปกรณ์ของโรงเรียน

23.2 เครื่องใช้ประจำห้องต่าง ๆ ให้มีดังต่อไปนี้

23.2.1 ที่รับประทานอาหาร ต้องมีโต๊ะสูงจากพื้นถึงขอบโต๊ะ 45 - 50 เซนติเมตร เก้าอี้หรือม้านั่งสูง 25 - 30 เซนติเมตร อุปกรณ์ในการรับประทานอาหารได้แก่ ถาดหลุม หรือจาน ชาม ช้อนส้อม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดมือ และกรณีที่ห้องอาหารไม่มีมั่งลวดให้มีผ้าขี้บิด ครอบอาหาร

23.2.2 ห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาล ต้องมีอาสาสมัครประจำบ้าน เครื่องชั่งน้ำหนัก ที่วัดส่วนสูง สายวัดรอบอก กระโถน ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ผ้าขี้บิด เครื่องเวชภัณฑ์ สำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ได้แก่ ปากคีบ กรรไกร กระเป๋าน้ำร้อน และชามรูปไต รวมทั้งให้มีตู้ยา และตู้เก็บเครื่องเวชภัณฑ์ของโรงเรียน

23.2.3 ห้องนอน ถ้าพื้นห้องเป็นไม้ ให้ใช้เสื่อปูนอนได้ ถ้าพื้นห้องเป็นซีเมนต์ ให้มีที่รองนอน เช่น ที่นอน หรือผ้านวม หรือที่นอนฟองน้ำ และจัดให้มีหมอนแบนหรือผ้ารองศีรษะ

23.2.4 ห้องน้ำ ต้องมีที่วางสบู่ และชั้นน้ำ และราวแขวนผ้าเช็ดหน้า

23.2.5 เบ็ดเตล็ด โรงเรียนต้องจัดให้มีสัญญาณบอกเวลาของโรงเรียน เสาธง และธงชาติไทย รวมทั้งมีสิ่งสักการะทางศาสนา และพระบรมฉายาลักษณ์ ประดิษฐานไว้ในที่อันสมควร

23.3 อุปกรณ์การเตรียมความพร้อม โรงเรียนต้องจัดให้มีดังต่อไปนี้

23.3.1 สื่อ - วัสดุอุปกรณ์การเตรียมความพร้อม โรงเรียนต้องจัดให้ มีตามบัญชีรายชื่อ สื่อ - วัสดุอุปกรณ์ ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด

23.3.2 อุปกรณ์ เครื่องเล่นหรือของเล่น ในห้องเรียนต้องจัดให้มีตามบัญชีรายชื่ออุปกรณ์ เครื่องเล่น ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด

23.3.3 เครื่องเล่นเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ต้องมีตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด

หมวด 6

บทเฉพาะกาล

ข้อ 24 โรงเรียนที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนอยู่แล้วก่อนวันใช้ระเบียบนี้ให้จัดโรงเรียนให้มีมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับยกเว้นกรณีเกี่ยวกับสถานที่ ซึ่งกำหนดไว้ในข้อ 18.1, 18.5 และอาคารเรียน ซึ่งกำหนดไว้ในข้อ 20 ถ้าโรงเรียนใดได้รับอนุญาตให้ใช้อยู่แล้ว ให้ใช้ต่อไปได้ แต่ถ้าขอจัดตั้งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงจะต้องให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ 25 สำหรับโรงเรียนที่จัดชั้นอนุบาลอยู่แล้ว ให้เทียบชั้น ดังนี้
 ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เดิม เท่ากับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ตามระเบียบนี้
 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เดิม เท่ากับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามระเบียบนี้
 ชั้นเด็กเล็ก ชั้นปฐมวัย หรือชั้นที่มีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น ซึ่งรับนักเรียนอายุ 3 ปี ให้เทียบเป็นชั้นอนุบาลปีที่ 1 ตามระเบียบนี้

ข้อ 26 สำหรับพี่เลี้ยงที่ยังไม่ผ่านการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด ผู้รับใบอนุญาตจะต้องจัดให้ได้รับการอบรมให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษา 2532

ประกาศ ณ วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2531

(ลงชื่อ) สัมพันธ์ ทองสมัคร

(นายสัมพันธ์ ทองสมัคร)

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ปฏิบัติราชการแทน
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หลักเกณฑ์การปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชน
พ.ศ. 2531

ด้วยระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชน พ.ศ. 2531 ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจัดทำหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขึ้น เพื่อให้โรงเรียนเอกชนในระดับอนุบาลทุกโรงเรียนมีหลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นอย่างเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาที่มีคุณภาพถูกต้องตามหลักการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบสุขภาพและเสริมภูมิคุ้มกัน

ให้โรงเรียนจัดสำรวจและบันทึกการเสริมภูมิคุ้มกันของนักเรียนใหม่ โดยอนุโลมให้มีข้อความตามแบบบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียน (สศ.8)

2. หลักเกณฑ์การพัฒนาการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจ

นักเรียนที่จบชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนต้องจัดการประเมินพัฒนาการทุกด้านและมีคุณลักษณะตามที่ระบุไว้ในคู่มือประเมินพัฒนาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

3. หลักเกณฑ์การจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมตามแนวการจัดประสบการณ์ แผนการจัดประสบการณ์ คู่มือครู

โรงเรียนต้องจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมตามแนวและแผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง 3 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

4. หลักเกณฑ์การประเมินผลการจัดประสบการณ์

ให้โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการจัดประสบการณ์ตามแนวและแผนการจัดประสบการณ์และคู่มือการประเมินพัฒนาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

5. หลักเกณฑ์การดำเนินการด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียน ชุกรการและการเงิน

ให้โรงเรียนจัดดำเนินการด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียน ชุกรการและการเงิน ดังนี้

1) งานวิชาการ

- 1.1 ให้จัดการเรียนการสอนตามแนวและแผนการจัดประสบการณ์และจัดให้มีแนวและแผนการจัดประสบการณ์จำนวนเพียงพอต่อการดำเนินการสอน
- 1.2 ต้องควบคุมให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแนวและแผนการจัดประสบการณ์
- 1.3 ต้องจัดให้มีการนิเทศแนะนำและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาอยู่เสมอ
- 1.4 จัดให้มีการประเมินพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามคู่มือประเมินพัฒนาการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจัดทำ

2) กิจการนักเรียน

- 2.1 จัดให้นักเรียนทุกคนมีบัตรสุขภาพและบันทึกให้เป็นปัจจุบัน โดยอนุโลมใช้ตามแบบบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียน (สศ. 8)
- 2.2 จัดให้มีบริการด้านสุขภาพและอนามัยแก่นักเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 2.3 จัดบริการด้านสวัสดิศึกษา พร้อมทั้งให้การดูแลความปลอดภัยแก่นักเรียน
- 2.4 จัดให้มีกิจกรรมเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน
- 2.5 จัดให้มีบริการด้านอาหารและน้ำดื่มให้ถูกสุขลักษณะ
- 2.6 ถ้าโรงเรียนจัดบริการด้านรถโรงเรียน ให้โรงเรียนจัดดำเนินการตามกฎกระทรวงฉบับที่ 22 (พ.ศ. 2526) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

3) ด้านธุรการและการเงิน

- 3.1 ให้จัดทำและเก็บรักษาเอกสารหลักฐานตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 มาตรา 49 และหลักฐานสำคัญต่าง ๆ เช่น หลักฐานการรับนักเรียนเข้าเรียน ใบอนุญาตต่าง ๆ ทุกประเภทให้เป็นปัจจุบัน
- 3.2 ให้จัดทำและเก็บรักษาบัญชีการเงินและบัญชีอื่นของโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 มาตรา 52

6. หลักเกณฑ์การผ่านการอบรมของผู้รับใบอนุญาตและผู้จัดการ

ให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด ภายในเวลา 5 ปี

หลังจากที่ได้รับอนุญาต

7. หลักเกณฑ์การผ่านการอบรมของพี่เลี้ยง

ให้พี่เลี้ยงเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรพี่เลี้ยงเด็กโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจัดหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นจัดขึ้นกำหนดภายใน 5 ปี

8. หลักเกณฑ์การจัดทะเบียนพี่เลี้ยง

ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีทะเบียนพี่เลี้ยงเด็กตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด โดยแยกออกจากทะเบียนครูและจัดทำประวัติให้ละเอียดเพื่อสะดวกในการติดต่อ พร้อมทั้งจัดให้มีสมุดลงเวลาการทำงานและสมุดรับเงินเดือนของพี่เลี้ยงโดยเฉพาะ

9. หลักเกณฑ์การจัดห้องเตรียมอาหาร

ห้องเตรียมอาหารต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. สะอาดไม่อับทึบ ไม่มีหยากรไธ มีแสงสว่างเพียงพอ และพื้นต้องไม่มีน้ำขัง
2. มีอ่างล้างมือ และมีน้ำใช้ตลอดเวลา
3. อาหารที่ปรุงสำเร็จต้องมีภาชนะปกปิด ป้องกันแมลงหรือฝุ่นละออง
4. ผู้ปรุง และ/หรือ ผู้บริการอาหารต้องมีผ้ากันเปื้อน และมีที่เก็บผม โดยใช้ผ้า

หรือหมวก

5. ภาชนะที่ใช้ต้องสะอาด และจัดเก็บให้ถูกสุขลักษณะ

6. ภาชนะที่ใช้รับประทานอาหารต้องมีขนาดเหมาะสมกับเด็ก

7. จัดให้มีที่ล้างภาชนะที่สะอาดและถูกสุขลักษณะ

10. หลักเกณฑ์การจัดสื่อ - วัสดุอุปกรณ์การเตรียมความพร้อม การจัดอุปกรณ์เครื่องเล่นหรือของเล่นในห้องเรียน และการจัดเครื่องเล่นเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ ให้โรงเรียนจัดให้มีสื่อ - วัสดุอุปกรณ์และเครื่องเล่น ดังนี้

1. สื่อสำหรับครู จากรายการต่อไปนี้อย่างน้อยรายการละ 1 ชุด
 - 1.1 เครื่องเล่นสัมผัส เช่น ลูกคิด กุญแจ เครื่องร้อย เครื่องสน ฯลฯ
 - 1.2 วัสดุศิลปะ เช่น สีเทียน สีน้ำ พู่กัน ดินน้ำมัน หรือดินเหนียว ฯลฯ
 - 1.3 บล็อกต่าง ๆ เช่น รูปทรงเรขาคณิต กล้อง ฯลฯ
 - 1.4 หุ่นต่าง ๆ เช่น หุ่นนิ้วมือ หุ่นมือ หุ่นชัก ฯลฯ
 - 1.5 เกมการศึกษา เช่น โดมิโน ภาพตัดต่อ ลีอตโต ฯลฯ
 - 1.6 หนังสือภาพ

1.7 เครื่องให้จังหวะ เช่น กรับ ฉิ่ง ฝักหางนกยูง ฯลฯ

1.8 บัตรภาพ - บัตรคำ

2. เครื่องเล่นสำหรับเด็ก

2.1 เครื่องเล่นภายในห้องเรียน จัดให้มีมุมประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างน้อย

1 มุม เช่น มุมบ้าน (งานบ้าน) มุมหนังสือ มุมธรรมชาติศึกษา มุมบล็อก ฯลฯ

2.2 เครื่องเล่นภายนอกห้องเรียน จากรายการต่อไปนี้ อย่างน้อย 3 ชนิด

2.2.1 เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย เช่น โคม ตาข่าย ฯลฯ

2.2.2 เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าโยก ชิงช้า ฯลฯ

2.2.3 เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน พวงมาลัยรถ ฯลฯ

2.2.4 บาร์โหนขนาดเล็ก

2.2.5 เส้นหรือกระดานทรงตัว

2.2.6 บ่อทราย

2.2.7 มุมน้ำ

2.2.8 อื่น ๆ

.....

หมายเหตุ

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อนุมัติหลักเกณฑ์ ฯ

ตามบันทึกข้อความลงวันที่ 16 เดือน มกราคม พ.ศ.2534

อนุมัติวันที่ 25 มกราคม 2534

ประวัติผู้เขียน

นางสาว เหมื่อนมงคลกุล เกิดเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2493 ที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี การศึกษามัธยมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อปีการศึกษา 2517 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 ชั่วราชการหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นจำนวนเงิน 3,750 บาท

